

Št. 073

JUNIJ 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnična urednica:
Nina Vareško
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Ana Breznik, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann, Anica Kozjek, Peter Kvac, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolič Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Nada Žgank
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vip a d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje --
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

 Naložba v vašo prihodnost
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

vsi drugačni
vsi enakopravni

[insp] International
Network of
Street Papers

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodnik:

HEY HO!

foto: osebni arhiv

Pravi zadnjič ljubi mi človek: »Ma vi ste kot pirati!« Ja, jasno, mi smo kot pirati! Jemljemo bogatim (dobro no, prek razpisov) in dajemo revnim. Revni smo pa mi! Tale časopis je del osvobojenega ozemlja medijske pokrajine, zasedene s strani veleiluzijskih sil kapitala in politike. Naš prostor – naša iluzija. Nema velikih oglaševalcev, da bi nam strigli peruti in odžirali dragocene strani, nema cenzure. No ja, nekaj je sicer je, predvsem take, ki preprečuje vdor politike in kapitala na naše ozemlje.

V osemnajstem stoletju so morski razbojniki in gusarji ustvarili »informacijsko omrežje«, ki je prekrivalo vso zemeljsko oblo. Ta mreža je bila sicer namenjena predvsem mračnim poslom, toda njeno delovanje je bilo vredno občudovanja. Širom po mreži so bili posejani otoki, odmaknjena skrivališča, kjer so se ladje lahko oskrbele tudi z vodo in živežem, svoj plen pa zamenjale za luksuzno blago in potrebščine. Na nekaterih od teh otokov so bivale »namenske skupnosti«, mini družbe, ki so zavestno živele zunaj zakona in bile odločene, da vztrajajo v veselem, pa čeprav kratkem življenju.

Gabriele d'Annunzio – dekadentni pesnik, glasbenik, esteta, pionir vratolomnega letalstva, praktik črne magije, genij in baraba – se je iz prve svetovne vojne vrnil kot junak na čelu majhne vojske »Arditov«, ki bi zanj storila vse. Iz želje po avanturi se je odločil mesto Reka iztrgati Jugoslaviji in ga dati Italiji. Reko je brez omembe vrednih težav tudi zavzel, vendar je Italija njegovo velikodušno ponudbo zavrnila; ministrski predsednik ga je razglasil za norca. V jezi se je d'Annunzio odločil razglasiti neodvisnost. Skupaj s svojim anarhističnim prijateljem je napisal ustavo, ki je razglašala glasbo za osrednji državni princip. Mornarica, v črni uniformi s piratsko lobanjo in prekrizanimi kostema, je izvedla nekaj drznih podvigov in izropala par bogatih trgovskih ladij, kar je republiki omogočilo prihodnost. D'Annunzio je vsako jutro s svojega balkona bral poezijo in manifeste, vsak večer je bil koncert, potem pa ognjem. To je tvorilo vso dejavnost vlade. Čez osemnajst mesecev, ko sta pošla vino in denar ter se je končno pojavilo italijansko ladjeve in izstrelilo nekaj granat na magistrat, nihče ni več imel energije za upor.*

Družbene eksperimente, kot so tovrstne »piratske utopije«, zgodovina najrajši zamolči, da zdolgočaseni brezposelni »delomrzneži« ali bilokdo, ki mu ni najbolje poslano v dandanašnjem redu, ne bi slučajno prihajali na kakšne bistroumne ideje. Vendar se v trenutnih časih tovrstne skupnosti kmalu ne bodo več zdele tako nemogoče. Zlasti pa nam omogočajo misliti še kaj drugega in izven okvirov obstoječega sistema. Avtonomni otočki alternativnih ekonomskih in eksperimentalnih skupnosti, osvobodjene cone, korporacije v lasti delavcev, namenske, mini družbe, med seboj povezane v mrežo za izmenjavo. Ekološka prehrana, rabljene stvari, reciklirano pohištvo, informacije, reciklirana oblačila, zeliščarstvo ... Samozadostne, z lokalnimi valutami, mimo tržnega sistema. Zadovoljne same s sabo in drugimi pa definitivno bolj trajne kot megalomanski kapitalistični trg.

To pa niti ni več znanstvena fantastika, odvisno samo od tega, katero perspektivo bomo zavzele/i. Z določenih je pač mogoče vse. Ps: Pa hvala sinovom sonca, Pueblo Indijancem, ki vsak dan pomagajo soncu prek neba za vse nas.**

* Razbojniški primeri povzeti iz: Hakim Bey: Začasna avtonomna cona, v Antologija anarhizma 3, Žiga Vodovnik ur., Ljubljana: Krtina 2011.

** Carl Gustav Jung: Spomini, sanje, misli. Ljubljana: Mladinska knjiga 1993.

Luna Jurančič Šribar

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 KATARINA
- 6 BREZDOMCI – POGUMNI DRŽAVLJANI
- 8 Z. G. U. B. A.
- 8 PIZZERIJA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 WILLIAM, BREZDOMEC IZ TANZANIJE
- 11 MLADINSKI DOM JARŠE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 12 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI MARKU KOVAČIČU
- 19 IME NAM JE TELEPORT III.
- 20 GOSTUJOČA KOLUMNISTA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 EPIDEMIJA BREZDOMNOSTI MED MLADO LGBT POPULACIJO
- 27 PODPIRAM!
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

RIKO

foto: Monika Buhančič

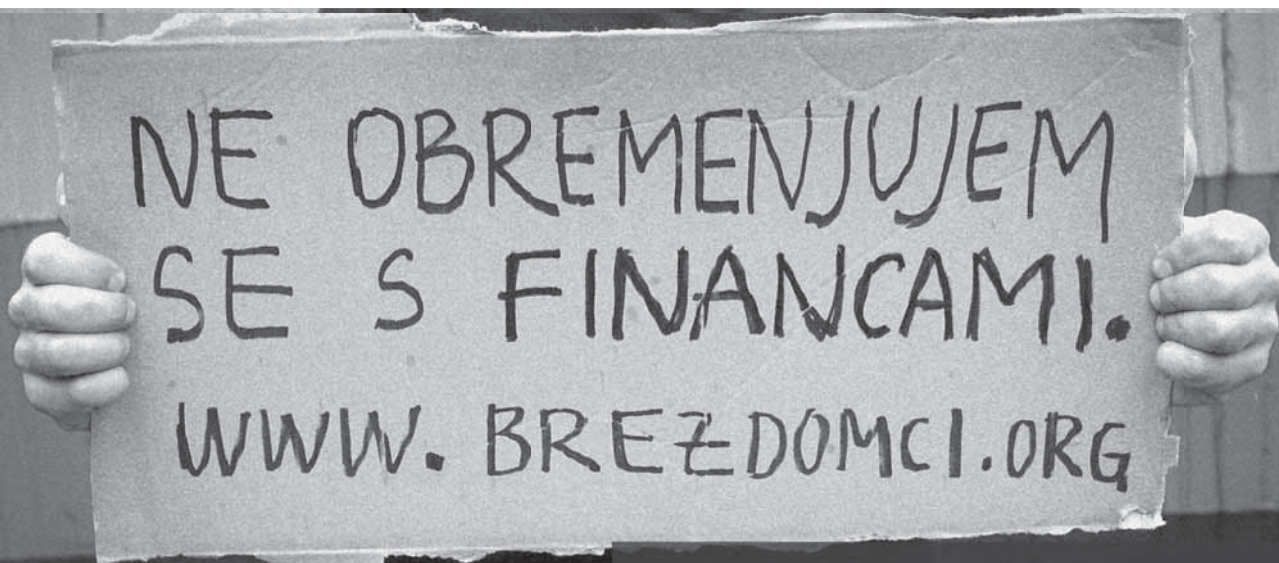
Sem Hrvatiničan. Ponosen. Moje ime je Riko. Nekateri mi pravijo kar »Koprška legenda«. A legenda nisem, ker bi bil bogat in uspešen poslovnež ali ne vem kakšen umetnik, legenda sem zato, ker sem Riko – kar vidiš, to dobiš. Nobenih igranj in prevar. Če sem srečen, sejem srečo naokoli. Če sem tečen, se poskusim držati bolj zase. Če sem pijan, vsi vedo tudi to. Nič o meni ni skritega. Koprčani me (v večini) imajo radi in me sprejemajo, ker vedo, da nisem lump in nisem pokvarjen. Sem običajen človek, ki se je našel v, za večino, neobičajni situaciji. Nanjo sem se odzval tako, kot sem se pač znal. Nikomur ničesar ne dolgujem in sem sam svoj šef. Koliko ljudi danes lahko to odprto reče zase? Bolj malo, kajne?! Vsi nekam hitijo, vsem se nekam mudi ... Večina teče za urnikom in teče z nosom direktno proti šefovi tazadnji. Jaz teh težav nimam. Več. Imel sem jih, pa so mi dobesedno »dosadile«. Dovolj sem imel okvirjev, ki so me trdno stiskali v primežu. Pa sem znorel. Po domače rečeno. Pretrgal sem okove, prelomil oklepajoče verige. Sem, kar sem, ampak sem svoboden. Kaj pa ti? Si svoboden? Si svobodna? Zares? Aja, mnogi niti ne vedo, da že leta pišem prav spodobno poezijo.

Vroč istrski pozdrav od mene.

(ob pogovoru zapisala Biba)

**VSI NEKAM HITIJO, VSEM SE NEKAM MUDI ... VEČINA TEČE
ZA URNIKOM IN TEČE Z NOSOM DIREKTNO PROTI ŠEFOVI
TAZADNJI. JAZ TEH TEŽAV NIMAM.**

03
KRALJI
ULICE

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

Nekega dne sem sedela z gospodom, s katerim sva se sporekla. V bistvu ga dobro poznam, pogovor pa je tekel v smislu, kaj bi naredil, če bi bila jaz recimo »na dnu«. V bistvu me je zanimalo, ali bi mi pomagal. Jasno in glasno mi je dal vedeti, da bi z mano takoj prekinil stike. Osupla sem mu odgovorila: »Nikoli ne veš, kaj ti prinese življenje!« S tem sem ga želela samo opomniti na to, da lahko slehernega človeka doleti marsikaj, na kar nima posebnega vpliva. Arogantno je odvrnil: »Meni nikoli! Vem, da meni že ne!« potem pa ugasnil cigareto in sva šla vsak svojo pot.

Rusija, november 1996

Katarina Vartovski se pripravlja na svoj nastop v Bolšoj teatru. Je najboljša izmed petdesetih balerin, ki redno nastopajo v teatru ali operah. Ima redno zaposlitev in je prejela 3 nagrade, ki jih podelijo samo najboljšim balerinam. Od malih nog jo je k baletu vzpodbujal oče. Pomembno je samo tisto, kar reče on, vse v življenju naj bi se odvijalo, kot si je on zamislil, njegova beseda je vselej zadnja. V zadnji vrsti sedi Boris, saj njenih največjih nastopov nikoli ne zamuja. Čeprav je njen oče, ga iz spoštovanja kliče kar po imenu. Nastop uspe in ona požanje več aplavza, kot vsi ostali plesalci. Kar pa niti ni čudno, navsezadnje ima vodilno vlogo. Pred garderobo jo čaka oče, da jo odpelje domov. »Saj pridem,« mu poreče, v mislih pa temu doda: »Daj mi, no, malo svobode.« Čeprav je dopolnila že 33 let, je oče do nje še vedno neizprosno zaščitniški. Seveda lahko popolnoma razume, da je ponosen nanjo. Ampak vse ostalo, je res potrebno? Ko se bliža vratom, v rokah drži šopka, ki ju je prejela po predstavi; bele in rdeče vrtnice. Pred vrati stoji brezdomec in ko se sama pojavi na pragu, pristopi in jo prosi za drobiž ali pač nekaj hrane, ker je lačen. Katarina se strese in navrže: »Fuj, izgini!« Pri tem s šopkom mlati po brezdomcu. Ravno vtem pride Boris in odpeljeta se domov. Čez dva meseca Katarina spozna Igorja iz Slovenije. Tako noro se zaljubi vanj, da se že čez nekaj tednov odloči preseliti v Slovenijo. Boris temu odločno nasprotuje, čeprav je v bistvu normalno, da se hči slej ko prej osamosvoji in odide. Niti Katarini niti Borisu na kraj pameti ne pade, da ji do upokojitve manjkata točno 2 meseca. Balerine v Rusiji se namreč lahko upokojijo pri 34-ih letih z imenitno pokojnino in statusom umetnika. Takšni zakoni v Sloveniji ne veljajo. Dva meseca, kolikor ji manjka do upokojitve, je občutno premalo za zaposlitev, tako na hitro je nihče ni mogel vzeti, niti ne za tako malo časa, za povrh pa v Sloveniji veljajo drugačna pravila. Borisa je od živcev kar pobiralo. Vendar je Katarina, še vedno slepo zaljubljena, ostala v Sloveniji. Njen izbravec Igor je bil premožen in ni ji bilo potrebno delati celih 10 let. Potem pa jo je zapustil zaradi druge, za polovico mlajše ljubice. Ostala je daleč od doma, brez vsega, nekje v Ljubljani. Prosila je očeta za pomoč, pa jo je zavrnil, saj ji je neskončno zameril, da je zapustila balet in odšla. Prekinila sta stike in ostala je popolnoma sama. Pokazalo se ji je sicer nekaj priložnosti za delo, vendar zaradi nepoznavanja jezika nikjer ni mogla dolgo ostati. Najemnine ni mogla plačati, zato se je s kovčkom odpravila na cesto. Ni ji preostalo drugega, kot da prosi. Vsak dan je bila lačna, vendar so ljudje po naravi dobri, zato je tu in tam tudi kaj nabrala. Zaradi hude duševne stiske je dvanajstega maja 2011 naredila samomor. Vrgla se je pod vlak, ki je peljal v Maribor. Na njenem pogrebu v Ljubljani, ki ga je iz spoštovanja do nje organiziral

bivši mož Igor, so ljudje v grob metali rdeče vrtnice, kot je tukaj pri nas običajno. V Rusiji, kjer jo je pokopal oče, pa je običaj, da se človeku, ki umre mlad, vrže belo vrtnico.

Boris me je vmes poklical, če vem, kje je Katarina. To je bilo, še preden je umrla. Vendar sem si vzela pravico, da med nama ni stikov. Tudi on mi ni bil pripravljen pomagati. Danes je živčna razvalina. Njegova edinka je mrtva in vse, kar je vsa ta leta vlagal vanjo, je šlo v nič. Ob svojem obisku v Moskvi sem slišala, kako je nekega večera na predstavi ozmerjal vse balerine in so ga vljudno pospremili ven.

Če zdaj pomislim na to, je imel po svoje prav. Njemu se to nikoli ne bo zgodilo, čeprav vsi vemo, da je danes njegovo stanje hujše od stanja marsikaterega klošarja. Popolnoma je nesrečen in ne bo več dolgo med nami, saj precej boleha. Zanj nihče ne skrbi in verjetno bo umrl v tisti hiši tako neopazno in neslišno kot miš. Kaj pa vem, kako bo v resnici.

Vem pa nekaj drugega in polagam na srce vsem tistim, ki ponižujete brezdomce: »Ne bodite tako prepričani v svoj prav. Tako slabo kot dobro se enkrat povrne. Če zares verjameš v to, ne delaš krivic in imaš vedno na zalogi upanje in dobro voljo.« Pravoslavci, katoliki, budisti, Indijci ... Pogledala sem, kaj je vsem veram skupno. Ne delaj drugemu, kar ne bi sebi. Verniki so prepričani, da je nekdo nad njimi in se zato bojijo delati narobe. Pričakujejo, da bodo za to slej ko prej plačali. No, nam ateistom pa je dovolj vedeti, da je življenje skupek nepredvidljivih dogodkov in usode. Ravno iz tega razloga verjamemo, da se zarečenega kruha največ poje in življenje spoštujemo. Morda nam tudi zato ni treba hoditi k spovedi. Pomlad je tu, med nami je maj. Ko se sprehodim po centru Ljubljane, se v bližini Opere usuje iz dreves belo cvetje. Začutim Katarino in lahko jo kar vidim pred sabo, kako občuteno pleše v svoji nežni beli obleki. Stopim v cvetličarno in kupim belo in rdečo vrtnico. V parku ju dam nekemu klošarju. Pogleda me v oči, kot da bi razumel. Upam, da sem s tem pomirila Katarinino dušo.

Maja Klemenčič

Kje si,
topla
pomlad.
Že dolgo te čakam.
Polna sem
upanja,
upanja
na toplejši
jutri.
Ali ne veš?
Še vsa sem premražena od
zime.
Želim se vrniti
v tvoj topel
objem ljubezni.

Iva Tisa

Blokada

Po tisočerih
podpisih v žilo;
po tisočerih pipah miru in omame;
po gramih in gramih
bežečega prahu;
po nešteto litrih
tekočega bega.

Pride jutro,
moment,
ko možgani blokirajo
in nočejo več.

Taubi

foto: Žigažaga

SAJ NE,
DA ZAME
OBLJUBE
VSE
BILE
SO
PRAZNE
MARNJE,
A TAKE,
PRAV VESELE,
RES BAJNE
SO LE SANJE.

SIMON LAPAJNE

KAJ JE SMEŠNO, NEVARNO, KORISTNO, NUJNO?

SMEŠNO JE, ČE GRE OPICA V OPERO,
NEVARNO JE, ČE STRELJAJO NATE,
KORISTNO JE, ČE SE TRUDIMO ZA MIR
IN SI POMAGAMO,
NUJNO PA JE, DA VERJAMEMO V
VEČNO PRAVIČNO IN PRIJAZNO
SILO, KI VLADA VESOLJU.

KAVICA

KAVE MATI?

MAMA MI JE DALA NAJVEČ, KAR JE LAHKO IN KAKOR JE NAJBOLJE ZNALA.
NEMIRNI DUH, KI JE PRIŠEL ŽE Z NJENO MAMO,
ŠIRINO SVETA ZA VSAK DAN
IN SVOBODO V GLAVI.
ZDAJ SEM PA LAHKO KDOR KOLI IN DELAM KAR KOLI.

MUNI

BREZDOMCI — POGUMNI DRŽAVLJANI

06
KRALJI
ULICE

»Una tm je ena hinavska krava, veš to?« se je k meni zaupljivo nagnil Bojan, brezdomec, in z glavo pokazal na mlado (javnosti znano) raziskovalno novinarko, ki se je prerivala skozi množico na Tromostovju. Ogorčeno je pljunil predse in nejevoljo obrazložil: »Dons me ni niti pozdravla ... niti povohala ... in zakva? Ker me več ne rab! Pred cirka tednom pa me je ... ee! ... kot podrepna muha je brenčala tle okoli, hik, grrg, ... heh, gospa je rabila intervju, eee!« Pljunil je še enkrat, tokrat bližje k meni, poblisnil z igrivimi, že malce steklenimi očmi in ustnice izoblikoval v tanek nasmešek. »Pa kaj je naflancala ... še sliko je priložila; mene in Mimi ... češ da je moja ljubica, ej! Porkaduš, če bo to Mimi zvedla ... bo joj! Ti povem ... potem bodo imeli za opraviti tut pendrekarji! Resno, he, he ...« Jezno poščili v nedoločeno smer in doda: »Pa una bo za fse kriva! Za fse.«

Tudi sama sem se malce v zadregi zamislila, kajti stala sem tam z istim namenom kot ono dekle pred tednom dni, kar pomeni zaradi pogovora, točneje – intervjuja. Prešinilo me je, da bo dobro skleniti nekakšno kupčijo. Če že želim priti do potrebnih podatkov, bo treba plačati (kar seveda ni mišljeno v bančnem žargonu, temveč predvsem v smislu spoštljivosti in uvidevnosti). Bojan je očitno mojster, saj dobro ve, kako je treba z izpraševalci. Teh je zagotovo srečal že nešteto, od policijskih do novinarskih in raziskovalnih, da niti ne omenim raznoraznih radovednežev, ki so pripravljeni narediti veliko in kopati res globoko, samo da se dokopljejo do dragocenih informacij o klošarskem življenju. To je konec koncev neverjeten

izziv za nas, strahopetce. Hinavska krava (v smislu žaljivke) pri našem trudu sploh ni ovira. Nasprotno, za smehljajem na hudomušno pripombo s strani brezdomskega živeža, ki leti na naš račun, lahko zvedavci skrijemo svojo nestrpnost ali odpor do te populacije, s sprejetjem komplimenta pa pokažemo celo neko razumevajočo stoičnost in s tem navidezno veličino. Priznavanje heroizma pripadnikom omenjenega družbenega profila ima večplastni pomen. Priznajmo, da večinoma izkoriščevalski. Ob tej misli sem (predvidevam, da ne neopazno) zardela in prvoten načrt nemudoma opustila, obenem pa sklenila, da od Bojana ne bom na vrat na nos zahtevala intervjuja. Le če bo to sam želel. Kakor koli že, tistega dne sva si privoščila kosilo v prijetni ribji gostilnici pod ljubljansko tržnico, medtem pa kramljala o tem in onem, večinoma o nesmislu človekove eksistence in farizejstvu. Dragocenost trenutka je Bojan ohranil tako, da na intervju ni pristal, za kar sem se mu iskreno zahvalila.

Med potjo domov pa sem tuhtala o pomembnih vprašanjih. Sem Bojana na kosilo povabila s povsem in nadvse prijaznim in iskrenim namenom, je bila v igri skrita ukana, ali pač samo zato, ker sem bila tudi sama zelo lačna? Bojan je, že v odhajanju, prešerne volje dejal: »Aja, oni intervju? ... Ee, kdaj drugič, prav?« Je morda ob najinem kosilu začutil oz. zasledil nekaj, česar sama nisem? Kdo bi vedel ...

Seveda bi se tok zanesenjaških misli nemudoma obrnil v nasprotno smer, če bi bil kdo od nas, odgovornih državljanov, primoran vsaj nekaj dni preživeti v pristnem brezdomskem slogu ... Pa bi morda bilo vredno poskusiti. Kajti dosledno slediti najglobljim, najmračnejšim kotičkom duše, zmorejo in si drznejo le junaki ulic, ki zares znajo dati, oni namreč vedo, da ima človek le tisto, kar da. Dajejo in dajejo in ko je vse razdano, v temi zasveti majhen dragulj, kristalno čista duša. Duša kot sijoča zvezda. Kot kažipot v temačnih nočeh. In potem bi bila morda pesem ...

Zuzanna G. Kraskova

V SPOMIN NA MILISAVA ŠMITRANA

Bil mi je dober prijatelj. Poznal sem ga še iz Kopra, izpred štirih let. Skupaj smo jedli, pili, skupaj doživeli najhujše, tako ponoči, kot čez dan. V vročini in mrazu. Ni bil slab človek, le jezen je bil preveč. Znal je spoštovati prijatelje, ne glede na nacionalnost. Rad je imel družbo in nikoli ni hotel biti sam, vedno je potreboval nekoga ob sebi. Bil je zelo družaben človek. Spominjal se ga bom, kot dobrega prijatelja in dobrega človeka, s katerim sem marsikaj preživel. Zelo hudo mi je, da smo ga izgubili.

Adi

DOKAPITALIZACIJA ČLOVEKA - JAZ SEM MIJO POSLEK

Demonstracija, skupščina, razgovor, pogovor ali pa le navadno kokodakanje? Glede na problematiko dogodka (socialni problemi nas, Slovencev) ni bilo skoraj nikogar, ki bi moral biti tam. Če bi prišli vsi socialno ogroženi, bi bile ulice okoli Ministrstva za socialo zabasane. Ko sem tako opazoval, je bilo policajev in redarjev skoraj toliko kot nas. Toliko o videnem. Razgovor? Najprej je bilo planirano, da bi jih trinajst šlo v sejno sobo, pa se je zalomilo, saj varnostniki niso dovolili, da gredo tja z malimi nedolžnimi rekviziti – tako se je debata odvijala v preddverju, kjer smo bili pod budnim očesom policajev in redarjev lahko vsi prisotni.

Niti pod razno me debata, razgovor ali skupščina niso presenetili niti šokirali. Vse je potekalo po že utečenem in znanem scenariju. Demonstranti z argumentiranimi in dokazljivimi problemi, pripombami, pritožbami in predlogi in predstavnik ministrstva z že tako znanimi floskulami, kokodakljivim bla-bla-bla, kjer z besedami kroži kot mačka okoli vrele kaše in nič konkretnega ne pove. Že moj oče je govoril, da se pri denarju vse konča in v tem je srčika problema. Navaden Slovenček ima samo to pravico, da je tiho; do normalnega, človeka vrednega življenja pa očitno nima nobene pravice. Na Ministrstvu za socialo bo dobil za kontejner besed. Vendar to niso več niti obljube niti nasveti še manj pa pomoč. So le prazne besede, ki nič ne naredijo, še manj pa pomagajo.

Čemu torej to ministrstvo? Mar je sploh potrebno? Vsak dan ima več Slovencev podobne probleme, kot jih ima Mijo Poslek, pa ga ni uradnika, ki bi to rešil ali vsaj poskusil rešiti. Ja, kot so poudarili v priložnostnem recitalu na demonstraciji – vsi mi smo Mijo Poslek. Vendar jih na Ministrstvu za socialo, v vladi in vseh državnih službah to niti pod razno ne zanima. Prekletu malo jim je mar, če je na ulicah vsak dan več brezdomcev; briga jih, če je vse več ljudi na robu preživetja; kaj jim mar, če mladi zaradi domačih finančnih stisk ne hodijo več v šole – služb pa tako ne dobijo, ker jih ni. Ministrstvo za socialo ne bo rešilo niti Mija Posleka niti Janeza Kovača. Ministrstvo ne bo rešilo nikogar, saj je konec koncev (in to se lepo vidi) le samo sebi namen. Skrbi le zase in za svoje plače, Mijo Poslek in ostali, ki imajo probleme, pa naj se znajdejo, kakor hočejo in znajo. Žalostno, a resnično. Tako resnično, da normalnega človeka kar stisne pri srcu. Ravno zaradi tega bi moralo biti na tej demonstraciji dosti več ljudi.

Kaj je dosegla ta demonstracija? Žal nič, ker se, kot je bilo to vedno, ne bo nič spremenilo. Nekaj dni bodo nekateri govorili o njej in potem bo vse pozabljeno. Kako žalostno! Morda bi bilo potrebno celo kaj bolj konkretnega. Ne vem ... morda.

Taubi

Z. G. U. B. A., HUMORESKA, 1. DEL

08
KRALJI
ULICE

Moje življenje je en sam velik neuspeh. Že v porodnišnici se je začelo zapletati, saj so bile menda mamine prve besede, ko me je zagledala: »Če ne bi videla, da je prišel s te strani, bi še pomislila, da sem se podelala.« Govorili so mi, da sem bil zelo glasen in nemiren otrok. Tako je moja zlata mama prišla na idejo, da je v moje mleko vlivala šnops. To je seveda razjezilo mojega plemenitega očeta, saj je pomenilo tri šilca manj zanj. Ko ji je prepovedal jemati njegov šnops in sem se pol dneva drl na vse pretege, mi je kar sam zlil šnops v mleko. Vsa moja apatija in delna opitost je nepopisno razveseljevala vzgojiteljice v vrtcu, saj sem povzročal neprimerno manj problemov. Tako sem bil pri šestih letih že alkoholik. Si lahko predstavljate moje začudenje, ko sem prvič pil čisto mleko? Spomnijo se, da sem povzročil pravi direndaj, češ kako so me naplahtali. Jaz hočem svoje mleko! To se je zgodilo na obisku pri teti in ko sem ji opisal okus

»mojega« mleka, ji je bilo takoj jasno, kam pes taco moli, saj je bila zelo bistra. Za svojo preostalo družino tega ne bi mogel trditi, saj sem dvomil, da je dedek njen pravi oče. Moje otroštvo je minilo v omotici, zato si predstavljajte moje presenečenje, ko sem spet videl razločno, brez nejasnih obrisov. Če pa se vrnem na svoje doživljanje v vrtcu; večinoma so mi o tem pripovedovali drugi, delno pa se tudi spominjam. Jaslice sem večinoma prespal, zaradi obogatene mleka. Ko je doma zaškripalo zaradi pomanjkanja financ za šnops, je bilo hudo. Spomnim se pravega tekmovanja v dretju, tekmovali pa smo moja malenkost in moja presveta starša. Seveda sem zmagoval predvsem jaz, verjetno zaradi zelo ohranjenih glasilk. Ta moja sposobnost proizvajanja visokih tonov je bila zelo sumljiva mojemu očetu, ki je obtoževal mamo, da sem verjetno poštarjev sin. Modela se je prav dobro slišalo, že ko je raznašal v sosednji ulici.

Takrat so se začele pojavljati težave v vrtcu, saj sem postal jezen na vse. Vzgojiteljice so mislile, da sem zbolel. Ustrahoval sem predvsem punce, fantov si nisem upal, saj sem bil fizično zelo šibak. To pa niti ni bilo čudno, saj je bil zame edini sprehod do kuhinje, nato do avta, v vrtcu sem pa itak komiral. Drugih fantov moja šibkost ni motila pri tem, da bi se ne spravljali name. Kmalu sem prav dobro vedel, kako se počutijo noji, z glavo v pesku. Zato sem se kmalu začel izogibati bližine peskovnika. Tudi pri igračah sem praviloma izvisel, saj so vse kul igrače razgrabili že drugi. Večkrat sem torej končal z barbiko v roki in tako obveljal za čudnega.

Marko Nakrič

Lea Mihalič

PIZZERIJA

Kot sem napisal, doletel me je velik vrtiljak. Ne samo dogodkov, ampak tudi žurov s pijačo in ... nočem je omenjati. Enkrat sem šel proti jutru domov iz FV-ja, zadet ko munja. Seveda sem moral peš. Šel sem mimo neke pizzerije (imena ne bom navajal) in lakota je naredila svoje.

O tem, kar se je dogajalo potem, sem zvedel čez dva dni v psihiatrični bolnici Polje. Skratka, vdrl sem v pizzerijo in vklopil štedilnik (čeprav še danes ne vem, kako in zakaj).

Kaj je bilo tisto najbolj zanimivo pri vsej dogodivščini? Vdrl sem v poslopje. Dal sem peči pizzo, čeprav ne vem, kako, in natočil sem si pivo. Sedel sem za šank in čakal, da bo pizza pečena. Skratka, odbitemu do konca, mi je bilo takrat res za vse ravno, toda ... Prišli so (v tistih časih še) miličniki. Dobili so me za šankom, zadetega kot vola in niso se odločili, da bi bil zame primeren zapor, temveč so me raje odpeljali na psihiatrijo, v Polje, kjer sem par dni ležal v mreži. Pa vseeno ... počutil sem se kot zmagovalec, ker me niso strpali v zapor. Prebil sem pač par mesecev v Polju kot kak čudak in bil potem izpuščen. Najbolj zanimivo pa je, da me nihče (niti doktor ne) ni vprašal po drogi, čeprav je bilo te v mojem organizmu več kot preveč. Doktor – psihater – me skratka o tem ni niti vprašal. Zakaj ne? Je čakal naslednjo priložnost?! Ne verjamem, pa saj te niti ni imel.

Taubi

TATU ZGODBA

Prijatelj, ki ima tatu studio, me je presenetil za 21. rojstni dan in mi na ramo narisal in seveda tudi vtetoviral tega zmaja. Narisal mi ga je, ker predstavlja moč.

Robert

foto: Ana Breznik

**TOPIJO SE LEDENIKI,
VSE OSTALO FLUIDIRA.
DEDEK MRAZ PAKIRA,
BOŽIČEK LIKA OBLEKO.
NA NEBU SO OBLAKI,
NA TLEH ZEMLJA.
RODOVITNI STE MANJ
KOT JAZ
IN VELIKO POČASNEJŠI.
NAJBOLJŠI SEM!!!!!!!**

PETER PITAMBAR PANGERC

PUNTARSKA

Le vkup, zapojmo črni bratje,
heja, hejo,
smo mladi, zdravi cestni svatje,
heja, hejo.
Most gori,
nekdo beži,
v kapljicah na čelu pa je rdeča kri.

Pomladni veter v srcih veje,
heja, hejo,
z oblaki vandramo brez meje,
heja, hejo.
Most gori ...

Kot roparske zveri renčimo,
heja, hejo,
kljub vsemu se skupaj veselimo,
heja, hejo.
Most gori ...

Le vkup, ne obračajte nam glave,
heja, hejo,
še vedno pameti smo zdrave,
heja, hejo.
Most gori ...

Iz kevdrov se razlega pesem,
heja, hejo,
za pravdo boj postaja resen,
heja, hejo.
Most gori ...

Ob kresu pa naj teče vino,
heja, hejo,
zažgali našo smo graščino,
heja, hejo.
Most gori ...

Katarina Kalaba

WILLIAM, BREZDOMEK IZ TANZANIJE

010
KRALJI
ULICE

Foto: Popotnik

Pred kratkim sem se vrnil s potepanja po Afriki, točneje po Tanzaniji, kjer sem spoznal Williama. Srečala sva se v glavnem mestu Tanzanije, v Dar es Salaamu, na dan zanzibarske revolucije. Te podrobnosti se spomnim predvsem zato, ker je ta dan v Tanzaniji praznik in dela prost dan, kar pomeni, da je bilo mesto za razliko od drugih dni čisto prazno. Po daljšem sprehodu do pristanišča sem se pred soncem zatekel v senco velikega mangovca in opazoval valove. Že po nekaj minutah sem opazil Williama, kako se mi približuje. Na prvi pogled je deloval kot vsi ostali brezdomci v Daru. Raztrgan, bos, umazan. Usedel se je poleg mene na tla in me nagovoril v zelo dobri angleščini, tole pa je njegova zgodba.

Star je 35 let, rojen pa je bil v Kinšasi v Kongu, takrat še imenovanem Zair. Odraščal je na ulicah Kinšase in kot ostali vrstniki hodil v šolo, kjer je bil dokaj uspešen. Po končani šoli nižje stopnje se je vpisal na fakulteto in se izučil za učitelja. Zaposlitev je dobil v manjši šoli, kjer je učil naslednje generacije otrok z ulic Kinšase, a časi v Zairu so postajali čedalje težji in so dosegli svoj vrhunec s koncem hladne vojne. Američani so

se Zairu v tistem času odpovedali, istočasno pa so čez njegove meje pribežali uporniki iz Ruande, ki so se jim pridružile opozicijske skupine v Zairu in izbruhnila je državljanska vojna. Pred naraščajočim nasiljem in v upanju na boljše življenje je William prodal svoje premoženje in zbežal v Južnoafriško republiko. Tam se je dolgo preživil s priložnostnimi deli, a konflikti v sosednjih državah so v Južnoafriško republiko pognali mnogo beguncev, ki so se poskušali preživljati na ulici. Množica beguncev je kmalu začela zbujati sovraštvo pri domačinih, ki so jih videli kot konkurenco pri iskanju dela, zato so razmere za Williama tudi v Južnoafriški republici postale prevroče in se je ponovno odpravil na pot.

Konflikti v (sedaj že) Kongu so se prenehali in William si je želel domov. Iz Južnoafriške republike je želel preko Mozambika in Tanzanije priti nazaj do Konga in v Kinšaso. V Johannesburgu se je vkrcal na vlak proti Mozambiku in tja tudi prispel. Na žalost pa so ga kot prišleka, ki ne pozna jezika, pretepli in oropali vsega premoženja. Tako se je brez vsega znašel sredi neznane države, v kateri poleg vsega govorijo še popolnoma neznani jezik. Da bi preživel, je začel beračiti in počasi potovati proti severu, točneje – proti domu. Po nekaj mesecih mu je iz Mozambika uspelo priti v Tanzanijo, v Dar es Salaam. Še enkrat v neznani državi, še enkrat obdan z nerazumljivim jezikom. Še vedno se preživlja z beračenjem in počasi zbira sredstva za pot proti domu. Ko sva se spoznala, je bil v Tanzaniji že tri mesece in vse njegovo premoženje je bilo zloženo v plastični vrečki za smeti, ki jo je z nekaj kosi vrvi pretvoril v nahrbtnik.

V svojem skupnem času pod mangovcem sva se pogovarjala tudi o razpadu Jugoslavije, vojni, ki je sledila, saj je poznal države, ki so jo sestavljale. Menila sva se tudi o njegovih načrtih in željah, gospodarstvu, politiki in vinu. Ko sva se poslovila, sem mu dal nekaj drobiža, ki sem ga imel s seboj in mu zaželel srečno pot. Zahvalil se mi je in se z utrujenim nasmehom poslovil. Upam, da mu uspe priti domov in bo lahko v miru živel v državi in kraju, ki mu je dom. V Kongu trenutno vlada premirje z občasnimi spopadi med etničnimi skupinami na vzhodu države. V 50-letni zgodovini samostojnosti Konga so prebivalci v stanju vojne preživeli 19 let.

Popotnik

SKUPNOSTNA PSIHIATRIJA PRI NAS IN V ITALIJI

Šent Nova Gorica je v petek, 13. 4. 2012, v Šempetru, v sodelovanju s CSM Gorizia, organiziral okroglo mizo z naslovom Skupnostna psihiatrija pri nas in v Italiji.

Na okrogli mizi so sodelovali: doc. dr. Vesna Švab, psihiatrinja in predsednica Sveta za uvajanje skupnostne psihiatrije v RS, Andreja Štepec, predsednica Sveta uporabnikov ŠENT in zagovornica oseb s težavami v duševnem zdravju, Marjan Pintar, direktor zdravstvenega doma Nova Gorica, dr. Perazza Franco, direktor Centra za duševno zdravje Gorizia (CSM), dr. Adriana Fasiolo, predstavnica združenja splošnih zdravnikov Gorizia (FIMMG) in g. Giuliano Colussi, predsednik svojcev oseb s težavami v duševnem zdravju Gorizia (FUSAM).

Diskusijo je vodil mag. Nace Kovač, izvršni direktor ŠENT-a. Naši gostje so predstavili koristnost skupnostne psihiatrije, ki bi zmanjšala stroške bolnišničnega zdravljenja, pokrivala pa bi tudi regije, kjer je sicer dostop do strokovnjakov težji, strokovnjaki iz Italije pa so predstavili svojo prakso skupnostne psihiatrije. Naš model se seveda razlikuje od njihovega, predvsem ker se nam je zataknilo pri uvajanju skupnostne psihiatrije.

Srečanje je potekalo v prijetnem vzdušju, tudi obiskovalci so podali svoja mnenja in izkušnje, kar je bilo več kot dobrodošlo. Po končani okrogli mizi je sledila pogostitev na ŠENT-u.

Sart

MLADINSKI DOM JARŠE

POGOVOR Z RAVNATELJEM DOMA
BORUTOM KOŽUHOM

Mi lahko prosim opišete, kaj je primarna naloga vašega mladinskega doma in kakšna je populacija gojencev, ki so tu v obravnavi?

V Mladinskem domu Jarše radi rečemo, da smo tu zaradi varstva otrok pred slabo vzgojo v družinah in drugih ustanovah; kadar jih odrasli zanemarjajo, razvajajo ali zlorablajo. Preprosteje pa nekatere šolamo, za druge prevzamemo skrb namesto njihovih staršev, tako da živijo z nami. Praktično vsem pa dajemo napotke; pedagoške ali svetovalne. To, kar delamo mi, je obenem tudi edini skupen predznak naših učencev, čeprav je večini skupno tudi to, da so v konfliktu s svojimi starši. Sicer pa večina živi povsem običajna življenja; hodijo v šolo, imajo prijatelje in nekako lezejo skozi ustanove sekundarne socializacije.

Moje primarno delo je seveda v korist otrok. Kar pa ne pomeni avtoritarnega načina. Obenem sem tudi šef servisa svojih strokovnih delavcev. Prvi ključ je avtonomija. Denar, ki ga dobim v upravo, zlahka dam od sebe. Važno je le, da se tem bolj pogovorimo, dogovorimo o ciljih. Z večino programov simuliramo vzdušje. Kar se teh tiče, jih ne bi rad okarakteriziral. Dejstvo je, da je med starši in otroki nekaj hudo narobe. Tudi šolske oblasti se pogosto ne zavedajo dovolj, kako hudo je otrokom. *Ali mora biti direktor zavoda vseskozi mlad v idejah ali najbrž k vsemu veliko pripomorejo sami vzgojitelji?*

Svojo vlogo vidim bolj v strukturiranju in usmerjanju kot v produkciji idej. Kot nekakšen servis za strokovne sodelavce. Sicer pa se idejam v javnih šolskih zavodih na splošno slabo piše že vrsto let. Tiste, s katerimi se srečujem, bi težko poimenoval za ideje; so pogosto slabo domišljene in uveljavljane v hierarhičnih razmerjih, kar za njihovo plemenitenje ni ravno najboljše okolje. S svojimi vedno težje prodreš, čeprav z nekaterimi v preteklosti gotovo smo. V tem času se idejam slabo piše. Tisti, ki delamo, servisiramo slabe ideje. Ravnatelj mora biti zadržan. Bolj se podpira tiste ideje, ki jih imajo vzgojitelji, saj so bolj strateške. Za ideje je enostavno slabo. Razen seveda, če si na ministrstvu.

Kakšno je vaše sodelovanje s starši?

Verjetno je podpora staršev pomembna in kako vpliva na otroke?

Menimo, da je naš uspeh pri delu močno povezan s količino in kvaliteto opravljenega dela s starši, zato se trudimo, da ga ponudimo

in opravimo čim več. Med ostalim smo pred nekaj leti spisali en vzgojni priročnik, pogosto starše vabimo na t.im. šole za starše ipd.

Na kratko pa: sodelovanje je dobro, a pogosto problematično, konfliktno. Tako je v našem poslu, vsaj tam, kjer smo vzvod družbenega nadzorstva.

Z usmerjenim izobraževanjem smo prišli do odnosa. Vsi starši delajo na lastni pozitivni miselnosti. To krepim z znanjem, s prakso. *Ali zaposleni, vzgojitelji, po nekaj letih odidejo, se veliko menjajo? Kakšen je profil zaposlenih?* Redko menjamo sodelavce, izgleda da se pri nas dobro počutijo, gotovo pa imajo zunaj hiše tudi skromno ponudbo. Redke upokojitve posameznikov prispevajo tako skoraj edine menjave med sodelavci. Sicer pa so vseh vrst dušebrižnikov: psihologi, učitelji, pedagogi, socialni delavci... Večina dobro izobraženih in primerno treniranih za delo z ljudmi.

Malo več kot tretjina zaposlenih je socialnih pedagogov, četrtna psihologov, malo manj kot četrtna socialnih delavcev, učiteljev. Fluktuacije ni, saj jih je tretjina tu svojo celo kariero.

Mi lahko malo več poveste o stanovanjski skupini in modelu staršev, ki jih vzgojitelji poskušajo nadomestiti?

Polovica otrok je v štirih stanovanjskih skupinah, raztresene so širom po Ljubljani. V njih skupaj živi osem otrok s štirimi vzgojitelji in gospodinjjo. V njih živijo življenja, podobna življenjem v družinah; opravijo dnevne dolžnosti, se zmenijo okrog stvari, okrog katerih se morajo dogovoriti ljudje, ki živijo v skupnostih, sicer pa iščejo odgovore na življenjske izzive zunaj njih: v šolah, vrstniških skupinah ipd.

Vzgojitelji ne poskušajo nadomestiti staršev. Poskušajo pa biti strpni in ljubeči, vendar dosledni in zahtevni.

Imajo učenci mladinskega doma tudi proste izhode ali odhajajo v spremstvu vzgojiteljev?

Kdaj posredujete na licu mesta, ko se pojavi konflikt znotraj skupine ali posameznika?

Seveda, prostost je pri nas način življenja, vendar po tem, ko so opravljene dnevne obveznosti. Na izhode praviloma odhajajo sami, v družbe in skupine, ki si jih sami izberejo. Le redke je potrebno izrazito omejevati v tem. Žal večino izrazito vzpodbujati, da premagajo magnetizem televizije in gravitacijo računalnika.

Konflikti... ukrepamo ob majhnih, da bi preprečili velike. Učenci imajo povsem proste izhode.

Kaj se zgodi z učenci, ko zapustijo dom oziroma končajo šolanje? Ali imate kakšne podatke

o njih, je veliko povratnikov in ali se nekateri še zapletejo v konflikte? Je tudi kaj takih, ki naredijo fakulteto in se lepo vključijo v življenje?

Natančnih podatkov nimamo, ob praznovanju prvih obletnic (10., 15.) pa počasi dobivamo občutek za ta tok dogodkov. Večina otrok zraste v povprečno dolgočasne odrasle in živi samostojno življenje. Posamezniki celo končajo fakulteto, kar pa z vidika ocenjevanje kvalitete življenja niti ni pomembno. Nekateri seveda zabluzijo... ampak tako je načeloma tudi z mojimi vrstniki.

Radi bi verjeli, da je neka abstraktna življenjska sila pravična in enaka do vseh, je pa vendarle res, da se naši klienti v odrasčanju srečujejo s hujšimi izzivi kot je to običajno za njihove vrstnike. Mnogi jih uspešno rešijo, nekaterim celo uspe nemogoče, najmanj pa ohranimo kontakt s tistimi, ki jim ne.

Tukaj podatkov ni. Veliko otrok se samih pride pokazati, ker so uspešni. Pridejo tudi tisti s težavo. 90 % je takih, ki so v redu, nekaj se jih loči, veliko menjajo službe, imajo slabe navade. Ne moremo govoriti, kaj je uspešno in kaj ne. Zame je dober oče tudi tisti, ki na Metelkovi igra v bendu. *Koliko let imajo učenci najmanj in koliko največ, da so primerni za mladinski dom? Je starost sploh pomembna?*

Idealna starost za naše programe je med 14. in 18 leti, dejanska je različna glede na različne programe; v naši osnovni šoli so seveda v povprečju mlajši učenci, v stanovanjskih starejši, izjemoma tja do 20. leta. Bolj kot sama starost je pomembno, da pri nas ne ostanejo predolgo časa.

Še zadnje vprašanje za vas: Če bi lahko izbrali še enkrat, bi še vedno izbrali mladinski dom ali bi odšli na kako drugo delovno mesto?

Ker težko sprejemam model šefov, ki je najpogostejši, sem se pred leti odločil, da to najbolj učinkovito rešim tako, da sam postanem šef. Od tu naprej je bilo moje delo usmerjeno v sodelavce in tako po 15 letih rad ostajam v Jaršah. Nekako smo si naredili prostor, v katerem vidimo veliko prednosti pred podobnimi okolji v javnem sektorju. Rad torej ostajam, še enkrat pa ne vem, če bi ga izbral. Ne rečem da ne, ampak s tem delom je vendarle povezana določena mera psihopatologije, na katero ponovno ne bi pristal brez premisleka.

Nerad delam pod »tupim« šefom. Raje sem ravnatelj. Kot vzgojitelj bi še najraje učil matematiko.

Barbara Jozelj

NEKAJ

cestnih

UBOŽNI SONET

Čez Tromostovje sem berač, počasi
capljal k Prešernovemu spomeniku,
kar s čevlja na razgretim mi granitu
naenkrat je podplat odpadel prašni,

da sedel sem na bližnjo klop, saj v takšni
obutvi sem bil res ubog. V zvoniku
poldne je odbilo, sonce v zenitu:
pa me zažeja, v tej vročini pasji

in krenem tja, k stopnicam frančiškanskim,
da v cerkvi žejo pogasim neznansko.
Vstopim, z roko si zmočim ustne vneto,

a slana glej, kot morje adrijansko,
kot solza je bila, da sem v strašanski
jezi z ghusom izpljunil vodo sveto!

Matej Krevs

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL?, 8. DEL

Končno je napočil dan prvega izhoda.
V okviru zdravljenja je za prvi
vikend predvideno, da ga prebiješ
doma. To se zgodi po četrtem tednu
zdravljenja, seveda če si opravil vse
teste. V nasprotnem primeru pa se
tvoje zdravljenje podaljša za teden
dni. Testi niso bili zahtevni, saj si se
moral samo naučiti sprejeti, da imaš
problem, in obvladati teorijo o sami
odvisnosti in alkoholu nasploh. Sam
sem se neizmerno bal tega izhoda,
saj sem dvomil, da bom zdržal brez
alkohola. Bilo pa mi je tudi čudno
po tolikem času biti na prostosti.
No, prvi dan je še nekako šlo.
Zamotil sem se s prodajo Kraljev. V

trgovinah sem se izogibal oddelkom
z alkoholom, saj sem za skoraj
vsako trgovino točno vedel, kje se
nahajajo. Vendar tudi če hudiča ne
vabiš, pride k tebi. Tako sem si šel
kupit nekaj za pod zob in ko sem
stopil v vrsto na blagajni, so za mano
parkirali modeli z do vrha polnim
vozičkom alkoholnih pijač. Tam je
bilo dobesedno vse. Pivo, vino, vodka
... Vse! In kot da to ne bi bilo dovolj,
so se zelo glasno pogovarjali, kako
se ga bodo navsezgodaj nasekali
in kakšen nor žur bo to. Začeli so
preverjati, ali imajo vse. No, imeli so
vse, vendar ne v zadostni količini,
zato sta dva odhitela do alkoholnega
oddelka, medtem ko je tretji čakal
v vrsti. To je bilo preveč! Tudi sam
sem začel preverjati, če imam vse.
Seveda sem imel, vendar sem kljub
temu zapustil vrsto in se delal, kot
da bi kaj pozabil. Vendar pa je bila
sobota in v vsakem drugem vozičku
je ležal kakšna steklenica vina ali
kake druge alkoholne pijače. Izbral
sem si najkrajšo vrsto in nestrpno
čakal, da zaključim z nakupom.
Ker pa ima hudič vedno mlade,
nekdo pred mano ni imel cene na
pomarančah, spet drugi pa sploh ni
imel kode na izdelku, tako da smo
moral počakati, da je prišla trgovka
in odnesla izdelek nazaj, vrnila pa
se je z drugim s kodo. Mislim sem,
da bom znorel. Ko sem tako po
15-ih minutah končno prišel na
vrsto, sem z nadnaravno hitrostjo
zapustil trgovino. Tisto noč sem
bolj slabo spal, saj sem sanjal, da
sem se ga napil. Večkrat sem se
zbudil prepoten in misli na alkohol
so bile neizmerno močne, breme pa
primerljivo s tremi tonami tovora.

Marko Nakrič

TA MAZOHISTIČNA

Reže, reže ji rep.
Reže ji, rep ji reže.
Raci.
Reže in reže ji,
raci rep.
Bliskovito, spretno,
ošabno in prevzetno – reže!
Odločno in dokončno
nož držeč pokončno – reže!
Rep ji reže, raci –
perica.

Dusan D. Ožbolt

LIMONA

Številni neprijetni dogodki, ki nas
doletijo, ali izkušnje, ki smo jih v
življenju deležni, niso to, kar se nam
zdi na prvi pogled, ampak imamo
čudovito izbiro in možnost, da se
odločimo, kaj bomo sami naredili
iz tega. Pogosto se spomnim besed,
ki so mi ogromno pomagale in ki
me še danes prijetno pomirijo in
mi vlijejo ogromno energije, te pa
so: »Če ti življenje zažene limona,
bodi pameten, prilagodi se in iz nje
naredi limonado.« Brezdomstvo
in revščina, strah, stigmatizacija,
maščevanje, to je za večino ljudi
nekaj nesprejemljivega. Vse skupaj
je velika limona. To so stvari, ki se
jih hočeš, nočeš, moramo naučiti
sprejeti in se jim po svojih najboljših
močeh in možnostih prilagoditi.
Pogledati resnici v oči in se vprašati,
kaj lepega nam lahko v tej bedi
današnjega sveta, ki srečo in uspeh
meri v številkah bančnega računa,
prinese optimizem. Veliko več se
da narediti. Lahko se prilagodimo
svoji situaciji in ne samo, da jo bomo
lahko in lažje prenašali, temveč nam
bo začela postajati sprejemljiva. Vse
v nas se bo začelo prilagajati, naš
razum bo začel iskati načine, kako
bi lahko polepšali svoj položaj in
jih tudi našel. Z veliko dobre volje
in pozitivnega razmišljanja si na ta
način lahko naredimo lepe trenutke,
dni, situacije, da nam bodo celo tisti,
ki so se pripravljali na pomilovanje,
začeli zavidati. Če se bomo odločili
za poti pozitivnega ukrepanja in
konstruktivnega reševanja svojih
težav, bomo doživeli uspehe in
začeli prekipovati od energije, da
bi zase naredili še več. Uspeh je
navada in verjeti moramo, da en
uspeh potegne za sabo še drugega
in tretjega in ne nazadnje smo
oboroženi z optimizmom. Na podlagi
svojih prizadevanj in uspehov bomo
dumeli, da naša življenja niso to,
kar se zdijo, ampak to, kar bomo
mi napravili iz njih. Zato se ne
smemo preveč razburjati, se psihično
uničevati, in se spraševati, zakaj
ravno jaz, kadar nam je na primer
vzeto tisto, kar ljubimo ali ko so
nam naložene revščina in tegobe.
Ne smemo se vdati in obupati, ker
bomo tako sčasoma otopeli. Moramo
se povzpeti po stopnicah, ki se
začnejo od sprejetja dane situacije
do prilagoditve in sprejeti bomo
mnoge, skoraj vedno nepričakovane

prednosti iz tega, kar bi se nam verjetno zdelo nesreča, neprijetnost, revščina. Ko bomo to razumeli in se tega navzeli, bomo življenjske preizkušnje veliko lažje prenašali, neprijetnih okoliščin pa bo zagotovo vedno manj. Naredimo iz limone limonado.

Robert

ANEKDOTE IZ PRODAJE

BTC

Komaj sem začel kot prodajalec KU in že sem ugotovil, da to vse skupaj le ni mala šala. Dopoldan sem prišel v BTC in se postavil pred vrata hale A. V desetih minutah sem prodal dva izvoda, ko se pred menoj znajde bojevnik (beri varnostnik). Pove mi, da je tam prodaja prepovedana, če tega ne dovoli uprava BTC-ja in Taubi kot Taubi direktno na upravo. Tam sem poiskal pravo osebo in ji podal prošnjo za prodajo. Gospa me je najprej čudno pogledala, saj se ji kaj podobnega ni še nikoli zgodilo. Morda je prav zaradi tega takoj poklicala varnostnika in mu povedala, da imam jaz dovoljenje za prodajo na tem mestu. Toda nisem bil zadovoljen s tem. Ta varnostnik bo vedel, kaj pa drugi varnostniki? Zato sem prosil za pisno dovoljenje, ki ga bom vsakemu bojevniku pomolil pod nos. »Podpisati ga mora direktor in potem vam ga pošljemo po mailu,« je bil njen odgovor. Vesel sem se vrnil na svoje mesto in prodajal dalje. Boste verjeli, da se je varnostnik vrnil in se mi opravičil – pa ni bil on nič kriv, saj je samo izpolnjeval, kar mu je bilo naročeno.

Za konec – hvala upravi BTC-ja. Imam krasno lokacijo in pisno dovoljenje. Varnostnik pa je kupil en izvod in zanj plačal 5 EUR.

Taubi

NOSEČNICA

Bil je lep sončen dan, prodaja je dobro tekla, ljudje so bili prijazni in na sploh si ne bi mogel želei boljšega dne. Ker je vse šlo kot po maslu, sem se po

zaslužnem kosilu odločil, da bom še naprej prodajal. Drugače večinoma prodajam samo dopoldne, le kadar mi gre res na tesno z denarjem, prodajo potegnem tudi v popoldanski čas.

Nosečnicam in mladim mamicam po navadi ne ponudim časopisa, saj jim bo vsak cent prav prišel, ko bo mala zgagica privekala na svet. Pa saj verjetno veste, kako velik strošek je otrok. Tisti dan pa je mimo prišla noseča ženska in na obrazu ji je pisalo, da je vesela. Pa sem jo ogovoril in ko sva se tako pogovarjala, mi je zaupala, da je ravnokar izvedela za spol svojega otroka. »Fantek bo,« je rekla vsa navdušena. Nato je potegnila na dan denarnico, rekel sem ji, naj špara za sinčka, a ona se ni dala motiti. Ker ni imela drobiža, mi je dala bankovec za 20 €. Kar nisem mogel verjeti svojim očem, ona pa je rekla, da sem jaz prvi, ki je zvedel, da bo imela sina in da naj bo to za srečo, samo da bo otrok zdrav.

Perice

VIC

V zadnjem času mi je v spominu najbolj ostal fant iz Beltincev. Vprašal me je, če poznam kakšen vic. Ker je bil na kolesu, sem se spomnil enega, ki je povezan z biciklom, glasi pa se takole: »Kaj je gorenjski zajtrk? Dva jajca na oko, pa marš v fabriko.« Na moje začudenje je ostal povsem resen, nato pa mi je dal kovanec, menda zato, ker sem se potrudil ...

Stripi

BITI POŠTEN SE SPLAČA

Pred približno 1 mesecem sem prodajal na svojem običajnem mestu pri parkomatih na Trdinovi. Stal sem pri desnem parkomatu in pogledal proti levemu, kjer je bil gospod, ki je plačeval dokaj veliko vsoto parkirnine. Bilo mi je čudno, da glede na to, koliko je dal v avtomat, ni nič vzel. Sam sem stopil do tega parkomata, preveril in opazil, da je pustil notri denar. Pograbil sem denar in štekel za gospodom. Ko sem prišel do njega, sem rekel, da je pozabil denar. Pogledal me je, pogledal denar in mi rekel, da je za to poštenost ta denar moj. Videl sem, da gre za 20 evrov! Gospod je rekel, da še obstajajo pošteni ljudje in me

pozdravil. Sedaj mi, kadar me vidi prodajat, vedno stisne v roke 2 €.

Benjamin

POVSEM NAVADEN DAN

Bil je povsem navaden prodajni dan, ko k meni stopi starejša gospa. Ponudim ji časopis, do tu je bilo vse v redu. Zataknilo pa se je pri plačilu. Gospa mi je v roke namreč potisnila denarnico in zahtevala, da iz nje vzamem denar. Priznam, kar malo me je zbegalo. Vljudno sem ji pojasnil, da iz denarnice ne bom nič vzel in jo prosil, da mi denar izroči sama. Ni v moji navadi, da brskam po tujih denarnicah, še manj pa, da jemljem denar iz njih. Gospa je bila kar malce ogorčena, saj mi je vrnila časopis in rekla: »Potem pa nič.« Obrazložil sem ji svoj pogled na situacijo. Kot vsaka pravljica ima tudi ta srečen konec. Sporazumela sva se, čeprav gospa še zdaj vztraja na svojem. Vedno, ko kupi časopis, mi v roke potisne denarnico.

DR.

RESNIČNA 54

Zamenjal sem stalno lokacijo prodaje Kraljev ulice, in sicer ne prodajam več v Plavi laguni, ampak pred mestno hranilnico na Čopovi. Tako do mene stopi stalna stranka iz Plave lagune, me povpraša, kje sedaj prodajam in kako kaj moj naraščaj, ki sem ga dobil pred mesecem. Odgovorim ji, da je vse v redu, da pa delam zaradi finančne stiske. Z odgovorom je zelo zadovoljna, seže je v denarnico in mi izroči 10 evrov. Reče še, da bo vsak mesec kupila od mene Kralje, pa še strankam bo povedala, kje me lahko srečajo. Najino snidenje pa ni minilo brez kaviče v sosednjem lokalu, seveda je plačala ona. Sam sem ji v zameno zadel lep sončen dan.

Roman Lasnik

IZLET BREZDOMCEV NA ŠMARNO GORO

Brezdomci so se odločili, da bodo naredili nekaj za svoje zdravje in se pač (zdaj že tradicionalno, v tretje) podali na Šmarno goro. Nabrala se nas je prava četica, celih 14 oseb. Seveda brez selektorja Dareta ne gre. Fantje in dekleta s(m)o pošteno zagrizli v hrib, še posebej naša Albina, ki ima poškodovano nogo in nam je pokazala, kaj pomenita ženska trma in volja. Moram pa vseeno malo okarati svoje nogometaše, ki se niso kaj prida izkazali, saj jih enostavno ni bilo zraven. Moja dama Gordana je rekla, da je bilo sladko, ampak mučno, noge so jo namreč bolele še cel teden. Albina pa je povedala, da ji ni žal tega napora in muke, saj je dosegla svoj cilj – sam vrh Šmarne gore.

Selektor Dare Majtan

foto: albin KU

014
KRALJI
ULICE

TURNIR PRIJATELJEV

foto: Dare Majtan

V soboto, 12. 5. 2012 smo končno dočakali tudi turnir, ki smo se ga že dolgo veselili, saj samo rekreacija ob sredah in igranje med sabo ni dovolj. Naš prijatelj Laba in njegova ekipa Fertik del so organizirali turnir Prijateljev na igriščih trgovske šole na Poljanski, t.i. Marokana, kjer smo brezdomci začeli svojo nogometno kariero. Zbralo se je 6 ekip: Kralji ulice 1, Kralji ulice 2 (veterani), Fertik del 1, Ventilčki in Azilni dom (Big Haus).

Turnir je potekal v res prijateljskem vzdušju, saj se vsi že dolgo merimo med sabo in družimo. Za malo vroče krvi je poskrbel naš Davor, ki v tem smislu nikoli ne zataji. Na turnirju smo že imeli sodnika, on pa je vztrajal, da bo on prevzel to vlogo in skoraj pokasiral par udarcev. Predlagam mu, naj ne začneja sodniške kariere. Kot selektor Kraljev moram malce okarati prvo ekipo Kraljev, saj so me razočarali. Pričakoval sem jih v boju za prvo ali drugo mesto. Menim pa, da bi morali na igrišču pokazati več srca in želje. Ekipa Kraljev 2 - veteranov, je od sebe dala vse, ob poškodbi našega aduta Lesničija, smo bili kar zdesetkani. Vratar Simon nam je dobesedno reševal kožo, saj se je poznalo, da prvič igramo kot veterani in je bil pritisk prevelik. Poudariti pa moram, da ni bil v ospredju tekmovalen duh, ampak predvsem druženje ob žogi, ob koncu pa ob pici in kakem kozarcu hladnega piva. V kratkem nas čaka kar nekaj preizkušenj, tako da imamo natrpan urnik. Pristali smo na izziv reprezentance, ki letos odhaja na svetovno prvenstvo v Mexico, že tradicionalno pa odhajamo tudi na Planino, kjer se dobimo vsako leto. Upam, da nas bodo povabili še na kak turnir, da pokažemo, kaj zmoremo in znamo. Posebej pa se zahvaljujemo NK Olimpiji, ki nam redno omogoča brezplačne ogledе (svojih domačih) nogometnih tekem v Stožicah. Moramo se zahvaliti tudi nogometni zvezi Slovenije, ki nam je omogočila ogled finala reprezentanc U 17 med Nemčijo in Nizozemsko. Upamo lahko, da nam bo omogočila tudi ogled kake tekme članske reprezentance. Še vedno pa se toplo priporočamo za kak kos športne (nogometne) opreme, kot je žoga, rokavice za vratarja, trenirke in podobno - za vsakršno donacijo se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Selektor Dare Majtan

ODPISANI, NARISANI IN RAZIGRANI

V socialnem centru Rog smo si osmega maja ogledali predstavitev umetniških delavnic. Prva je bila na vrsti modna revija oblek iz recikliranega materiala. V režiji študentk mariborske Pedagoške fakultete so udeleženci delavnic izdelali dežne plašče in poletno kolekcijo iz nosilnih vrečk, ki so jo potem tudi predstavili na modni pisti, po kateri so se sprehodili tako moški kot ženske. Žal moram priznati, da sam temu delu nisem prisostvoval, saj sem zamudil približno pol ure, vse le zato, ker do tedaj še nikoli nisem bil v Rogu in sem ga iskal kot bedak. Po pričevanju drugih je bila modna revija odlična.

Modna revija

Od tod dalje pa sem bil na Kraljevskem multipraktiku in to do konca. Predstava se je namreč nadaljevala z monodramo Otrok apokalipse, ki jo je izvajal Taubi. Edino, kar sem pogrešal, je bila večja jakost, saj so bili moteči različni glasovi in komentarji iz publike. Moram povedati, da je vse povezoval Marko Nakrič s hudomušnimi komentarji in vici.

Taubi in Marko

Najbolj mi je bila vseh gledališka predstava Simfonija v def molu, fantje in dekleta iz gledališke skupine so se res maksimalno potrudili, na odru je bilo namreč vsega skupaj kar 12 igralcev. Tema in problemski moment predstave so odtujenost in prikaz življenja v mestu, obsedenost s telesom (fitnes), šopingom (materialne dobrine) in izgledom (pilates).

Odpisani

Po stenah so bile razobešene slike ustvarjalcev likovne delavnice (tudi naprodaj), najbolj mi je v oči padla slika obale s čolnom, ne vem pa, ali je avtor Marijan Černogoj ali Danilo Šorli.

Priprave na razstavo

Kakor koli že, vredno ogleda. Okrog pol devetih so pripeljali pice in fino smo se napapali. Po jedi in pijači pa je nastopila še glasbena skupina pod vodstvom gospodiča Iztoka z nastopajočimi: Poldetom, Danijelom, Primožem, Jeanom, Boštjanom in Tejo.

Naši glasbeniki

Tak je torej moj pogled na Kraljevski multipraktik.

Igor

foto: Bojan Dekleva

ZGODBE O KOLESIH

VELOMOBIL LEITRA

logo oblikovala: Katja Gantar

016
KRALJI
ULICE

foto: Riko Jerman

Pogled od spredaj

Velika pomanjkljivost kolesa v primerjavi z avtom je ta, da si v primeru dežja moker, pa še pozimi te zebe. Zato včasih kar ne bi šel na kolo, če dežuje ali je zelo mraz. Če bi le lahko nekako razrešil ta problem, bi se lahko vozil s kolesom poleti in pozimi. Ko sem skoraj pred 30-imi leti razmišljal, kako se bom vozil v službo v vseh vremenskih pogojih brez avtomobila, sem začel brskati po tujih kolesarskih revijah (takrat še ni bilo interneta) in sem presenečen opazil, da si je nekdo na Danskem naredil kolo s kabino. Kasneje sem ugotovil, da to ni navadno dvokolo, ampak je tricikel z največjo zunanjo širino malo manj kot en meter. Njegov izumitelj mu je dal ime Leitra. Začel sem si dopisovati z njim. Potrdil mi je, da izdeluje ta kolesa in da lahko enega preizkusim, če pridem k njemu. Takrat sem imel veliko časa in sem se odločil, da grem na Dansko. Nekaj dni pred božičem sva se s prijateljico odpeljala iz Ljubljane in bila po dveh dneh neprekinjene vožnje na Danskem. Po dolgem iskanju sva našla delavnico gospoda Carla Georga, v industrijski četrti kakih 25 km od Kopenhagna. Kljub temu da je bil ravno božič, sva ga ujela v delavnici. Takoj sem preizkusil njegovo kolo, čeprav je bilo mrzlo in deževno. Nad vozilom sem se navdušil in morda nama je zato g. Carl Georg ponudil prenočišče. Dogovorila sva se, da pridem prihodnjo poletje z družino k njemu za en mesec, v katerem naj bi skupaj sestavila kolo zame. Poleti sem se z ženo in sinom Maticem odpravil na Dansko. Tistemu poletju so tam rekli zelena zima, ker je stalno deževalo. Mi trije smo živeli v delavnici, Carl Georg pa je

prihajal k nam popoldne po svoji službi. Delal je na tehnični univerzi v Kopenhagnu, kamor se je vsak dan, poleti in pozimi, vozil s svojim velomobilom, oblečen v kratke hlače. Nato se je na parkirišču preoblekel v »resno obleko« in šel v službo. Z avtomobili se sploh ni hotel voziti.

Že dolgo pred mojim prihodom je izumitelj svoj prvi model preizkušal po cestah različne kakovosti po vsej Danski in Norveški. Po več letih preizkušanja se je odločil, da bo sestavil nov model, ki bo za razliko od starega imel tudi vzmetenje. Ker je bil več del s kompozitnimi materiali, je izdelal še vzmeti iz teh materialov, kar je bila za tisti čas velika posebnost. Najbolj zahtevna pa je bila izdelava plastične kabine iz kompozitnih materialov (kevlar, karbon), kar je bila takrat še velika novost. Odločila sva se, da bova za mene sestavila nov model (ki jih je sicer izumitelj prej naredil že 12). Kolo je bilo postavljeno na notranjem okviru, zvarjenem iz jeklenih cevi, podobno kot vsako drugo kolo. Izgledalo je približno tako kot naslanjač z naslonjali za roke. Na mestu sprednjih dveh nožic sta bili pritrjeni dve vzmeti za dve kolesi (velikosti pony koles), na zadnjem delu pa je bilo na sredini pritrjeno samo eno kolo enake velikosti. Na ta okvir se je samo na prednjem delu pritrčila plastična kabina, ki se je pri vstopanju dvignila naprej v pokončni položaj. Ob bokih pod naslonjali za roke sta bila še dva plastična prtljažnika, ki sta dala kolesu značilno kapljičasto obliko. Carl Georg mi je vsak dan dajal »domače naloge«, ki sem jih opravil prihodnji dan, medtem ko je bil on v službi. Kolo je bilo v dobrih treh tednih dokončano. Potem smo se za vikend s skupino njegovih prijateljev, vsak v svojem velomobilu, odpeljali na deželo na izlet. Otroka sem peljal na stolčku, ki je bil pritrjen na prtljažniku za voznikom.

Potem sem mojemu 20 let staremu avtomobilu odstranil sprednji sedež, da sem lahko vanj dal plastično kabino, podvozje pa smo razstavljeno nekako stlačili v prtljažnik. Še danes mi ni jasno, kje se je našel še prostor za ženo in otroka. Na carini pri vstopu v staro Jugo so me samo pisano gledali in mi niso zaračunali carine. Pa bi mi jo, če bi vedeli, da me je velomobil stal skoraj toliko kot manjši avto.

Riko Jerman

V prtljažnem prostoru je prostor tudi za otroka

foto: Riko Jerman

fotograf: arhiv

Sol in Koper:

ŠE SMO TU IN PRMEJ'DUŠ NE GREMO NIKAMOR ...

monika.buhancic@kraljiulice.org

Ko se spravljam pisati ta članek, kar ne morem verjeti, da je minilo že celo koledarsko leto od tistega dne, ko smo uradno odprli prvi koprski Dnevni center za brezdomne DBI (polno ime: Distribucijski dnevni center za brezdomne in socialno ogrožene osebe, Dopoldnevi brez imena). Nekajkrat sem omenila, kako smo se kot ideja »rodili« in kje smo končno našli svoj prostor pod soncem. Našli smo ga dejansko tam, kjer bi marsikdo najmanj pričakoval. Dobrodošli smo bili v prostorih (MKSMC) društva (DPZN), ki je že samo v velikanskih stiskah, saj je njihov kolač s strani tistih, ki delijo denar, vedno manjši. Kljub temu nam je DPZN odstopil v souporabo skorajda celoten MKSMC. Prostor, ki uporabnikom niso dostopni, jim tako ali drugače niti ne pridejo prav (pisarne, prostor, kjer je shranjen računalniški server ...). Že od samega začetka nam je predsednik društva obljubil finančno podporo, in sicer 50 € na teden za potrebe delovanja in izvajanje programa. Denar smo potrebovali za nakup kruha, namazov, čaja, kave, mleka, pripomočkov za prvo pomoč ... Kaj hitro smo dobili svojega prvega in stalnega donatorja, in sicer pekarno na stopničkah Rina. Ta nam vsakodnevno ob 08:10 podari ves kruh in vse pekovske izdelke, ki so jim ostali ob 22h, ko se pekarna po urniku zapre za stranke. Brez njihove pomoči bi bili dopoldnevi v MKSMC-ju veliko bolj lačni. Podarijo nam več vrst kruha, žemljic, bureka (sirov, mesni, zelenjavni), pizze (štiri letni časi, margerita), da sladkih peciv niti ne omenjam. Pa jih bom: zavitki (višnjevi, čokoladni, jabolčni, skutini), muffini (čokolada, vanilija), buhtlji (marmelada, čokolada), mlečni rogljički in še in še. Kot vodja Dnevnega centra sem poskušala pisati čimveč prošenj za donacije. Nekatere so uspele, večina pač ne. Najboljši sosed denimo, nam je doniral 200 € za nakup pralno-sušilnega stroja. Ker smo računali na vsaj še eno donacijo, smo bili gotovi, da bomo uspeli zbrati potreben znesek. Na koncu se to ni zgodilo. Donacijo hranimo in čakamo boljše čase. Od največjega ponudnika mobilnih storitev smo prejeli paketek, v katerem se je nahajalo 15 majic s kratkimi rokavi in kar nekaj družabnih igrice (potapljanje ladij, križci-krogci ...). Najbolj pomembna za nas, za delovanje DBI-ja, pa je zagotovo donacija, ki je konstanta in od katere trenutno (od ukinitve velikega dela sredstev društvu DPZN in njihovi nezmožnosti doniranja 50 € vsak teden) Dnevni center sploh lahko nemoteno deluje in to je donacija društva Kralji ulice, ki nam vsak mesec dostavlja časopise za prodajo na področju slovenske Istre. Polovica od evra ostane prodajalcu, druga polovica pa ne roma na račun društva, pač pa ostane pri nas. Originalna ideja je bila, da gre denar pravzaprav za nagrado. Z njo bi se nagrajevalo moje delo, koordiniranje projekta PLOB, distribucijo časopisa in podobno. Prve tri mesece sem si še uspela kaj malega dodeliti. Vendar je manjko 50 € prevelik, uporabniki pa vedno kaj potrebujejo. Odločila sem se, da je treba podpreti večjo in pomembnejšo zadevo: naš projekt in naše fante. Smo majhni, vendar delujemo razvejano. V DBI-ju imamo nekakšno banko-posojevalnico, kjer si uporabniki lahko, kadar so v denarni stiski, izposodijo denar, ki ga nato ob prejemu denarne socialne pomoči seveda vrnejo. Brez obresti. Skratka, brez zadržkov lahko rečem, da smo zahvaljujoč društvu Kralji ulice, pridnosti naših prodajalcev in podpore kupcev časopisa obstali. Dnevni center deluje dobro, kvalitetno in zagotovo v dobro vseh nas in

naše družbe. Prepričali smo tudi največje skeptike, ki so se bali dejstva, da bi se brezdomni zadrževali v bližini centra mesta. Sedaj, ko imamo že eno leto sedež v strogem centru MOK (Gregorčičeva 4) in nimamo niti enega samega negativnega odziva ali izkušnje, lahko rečemo, da smo na poti uspešnega obstoja. Smo del Kopra, pomemben del celote in zagotovo nimamo namena prenehati. Lep začetek počitnic, lepo poletje in vse dobro Vam želi,

Vaša Biba

Pripis: Na željo uporabnika objavljam fotografijo, ki visi na vstopu nočnega zavetišča. Njegov komentar pa je: »10 božjih zapovedi za brezdomne iz Kopra«.

Pripis2: Zahvaljujem se bralcu, ki me je zasul z čestitkami po elektronski pošti, a žal je bil moj rojstni dan že v februarju. Pa nič zato ... Hvala za lepe želje in upam, da boste vedno radi prebirali naš časopis.

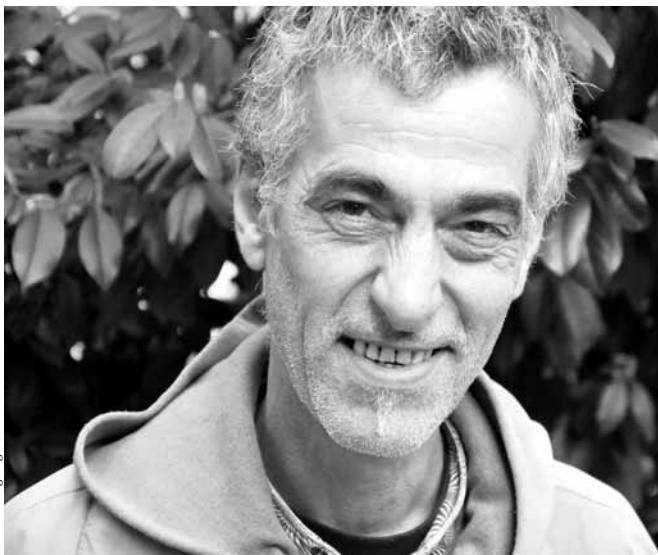

fotograf: arhiv PLOB

KRALJI ULICE PRI MARKU KOVAČIČU

018
KRALJI
ULICE

foto: Žigazaga

Kralji ulice: Predstavi se! Kaj delaš?

Marko Kovačič: Sem umetnik, aktivist, oče, mati ... samozaposlen v kulturi. Zadnji dve leti se ukvarjam z zvočno hibridnim objektom, imenovanim Hrupofon. Z njim tresem, orjem in splošno vznemirjam slušne kanale doma in na festivalih.

KU: Povej več o Hrupofonu? Je tvoje osrednje umetniško delo?

Mare: Ne, to je projekt, s katerim se zadnje čase najbolj intenzivno ukvarjam. Hrupofon je sestavljen iz zavrženih in za druge neuporabnih predmetov, ki sem jih uporabil in na novo ovrednotil v tem hibridnem objektu. Naprava proizvaja zvoke, šume, poke, hrupe, ki jih med procesom delovanja poizkušam kultivirati in s tem hrup, ki je nezaželen zvok, dobi novo vrednost. Izhajal sem iz Prometejeve zgodbe. Prometej je ukradel ogenj in ga dal ljudem, zato ga je Zeus kaznoval. Hrupofon je prisposoda Prometejevega umiranja.

KU: Bi predstavil še kakšno svoje delo?

Mare: Pred Hrupofonom sem se intenzivno ukvarjal s fiktivno civilizacijo Plastosov. To so bitja, ki so sestavljena iz človeških, živalskih in mehanskih delov in so edina civilizacija, ki je preživela katastrofo leta 2036.

KU: Katastrofo?

Mare: Po demilitarizaciji Balkana leta 2032 se je krizno področje preselilo globoko na vzhod in ko so generali prevzeli

oblast, ni bilo več prostora za pogovore. Sledila je katastrofa. Zaradi hude radiacije razmnoževanje po naravni poti ni bilo več možno in so zato, da bi ohranili človeški gen, uporabili vse znane tehnike: genski inženiring, transplantacijske in ksenotransplantacijske posege (presajanje organov, tudi z živali na ljudi). To je rojstvo Plastosov.

KU: Kako so predstavljeni v tvojem umetniškem projektu?

Mare: Ta projekt sem predstavil v obliki razstave, ki je formalno še najbolj spominjala na kombinacijo antropološke in naravoslovne. Razdeljena je bila na več sklopov. Prvi sklop je zajemal rekonstrukcijo njihovih bivališč-komor, njihovo socialno življenje in navade. Drugi sklop so njihovi portreti, ki nam nazorno pokažejo prepletanje človeških in živalskih genov. Tretji sklop pa vsebuje vizualni del, posnetke, ki smo jih naredili v Katastropolisu, mestu, kamor so se Plastosi zatekli in si zgradili bivališča. Katastropolis se nahaja SV za Uralom ob izlivu reke Ob v morje.

KU: Kako povezuješ fikcijo z resničnostjo?

Mare: Od Einsteinove ugotovitve, da je čas relativen, s tem povezovanjem nimam večjih težav.

KU: Imaš tudi sicer vizije prihodnosti?

Mare: Večkrat se mi dogaja, da jutraj, ko odprem balkonsko okno, na dvorišču vidim parkirane avtomobile, ki niso v obratovanju že najmanj dvajset let. Sicer ne vem, če bom to kdaj doživel, bom pa tega zelo vesel.

KU: Kje je tu prihodnost?

Mare: Verjamem v tehnologijo.

KU: Kaj bo prinesla ljudem in človeštvu?

Mare: V vse bolj razviti potrošniški družbi, ko nas tehnologija zasipa na vsakem koraku, nas kontrolira, usmerja, nadzoruje, je ravno ona tista, ki nas lahko tudi odreši.

KU: Odreši česa?

Mare: Od strahov, v katere smo vpeti in ki nam jih drugi vsiljujejo.

KU: Kako je tehnologija spremenila ljudi?

Mare: Od nje smo postali odvisni in odvisnost je huda nadloga.

KU: Kakšni bi bili brez tehnologije?

Mare: Pojma nimam.

KU: Si odvisen?

Mare: Sem, ja.

Peter Pitambar Pangerc

PORABILI SO VSE, KAR SMO IMELI. IN TUDI TISTO, ČESAR NISMO.

IME NAM JE TELEPORT III.

Projekt Teleport znotraj programskega sklopa Urbane brazde naj bi obračal trende avtomobilnosti v trajnostno mobilnost. Sliši se zelo dobro. Beseda trajnost ima danes zelo pozitivno konotacijo in večina nas bo najbrž že brez posebej poglobljenega premisleka zatrdila, da je trajnostna mobilnost res ena super stvar, h kateri bi sploh vsi razumni ljudje morali stremeti. Toda resnica je, da je lahko trajnostna mobilnost takšna ali drugačna: iz vidika posameznika je lahko vztrajanje pri trajnostnih oblikah mobilnosti zelo prijetno, lahko pa je tudi prava muka.

DVE SLIKI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

I. V srednješolskih letih je bil avtobus naše glavno mestno prevozno sredstvo. Takrat seveda v njegovi rabi nismo prepoznavali kakega koncepta trajnostne mobilnosti, ampak zgolj dejstvo, da voznike in avta nimamo, imamo pa subvencionirano mesečno vozovnico. Ta nam je (razen sorazmerno poceni voženj) omogočala, da smo povprečno enkrat na leto dobili pisno opravičilo za zamudo v šolo, ker avtobus zaradi snega ni mogel speljati s postaje. Doživetja so bile tudi zadnje krožne vožnje v večernih urah, ko je za ogromnim volanom sedel šofer, ki smo ga imenovali Duh ali Zombi. Bil je to en starejši tip, sivih las in zelo vitke postave. Oblečen je bil v modro delovno obleko, v ustih je imel čik, svojega pogleda, ki je bil mešanica trme, začudenja, naveličanosti in še česa neugotovljivega, pa ni nikoli umikal s ceste pred sabo. Omenjeni vzdevki so se ga prijeli tudi zato, ker je vedno vozil nočne fure in se še pri teh držal nekega mističnega voznega reda. Toda zgolj to za njegov legendarni status ni bilo dovolj – glavno slavo med uporabniki trajnostnih oblik mobilnosti si je Duh privozil s fenomenalnimi časi, ki jih je dosegal na večernih linijah javnega prometa. Črvast avtobus je skoraj čisto prazen rohnol od postaje do postaje, zabave željni potniki pa smo si izbrali sedeže čisto zadaj in kričali od navdušenja, ko nas je zaradi luknjaste ceste iz sedežev pogosto poglano v zrak. To je prijetna slika trajnostne mobilnosti.

II. Žal obstaja tudi manj prijetna, ki jo slikajo predvsem pogoste sistemske neučinkovitosti javnega prometa. Linije so večinoma speljane tako, da je treba delati nesmiselne obvoze, zraven tega pa so med seboj slabo časovno usklajene, tako da je treba dolgo čakati na povezave. Seveda je vedno možno sistem javnega prevoza izboljšati: na podlagi raziskav se lahko posodobijo linije in uskladijo vozni redi, pred volitvami so navadno priljubljeni tudi kratkoročni premisleki o dolgoročnih rešitvah, kot sta uvedba tramvaja ali celo podzemne železnice. Navsezadnje tudi ime našega projekta napoveduje zelo revolucionarne nove pristope. Toda ali je možno, da so učinkovite rešitve lahko bistveno enostavnejše, tako rekoč pred nosom?

SKICA MOREBITNE PRIHODNOSTI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Slovenščina je poseben jezik tudi v tem, da beseda kolo lahko pomeni tako predmet, ki je brez dvoma eden največjih izumov človeštva in je ključen sestavni del mnogih naprav, kot tudi priljubljeno prevozno sredstvo, ki ga praviloma sestavljata dve kolesi in mu rečemo tudi bicikel.

Ali lahko pogostejša uporaba kolesa (bicikla) v javnem prevozu pomeni izum nove, kvalitetnejše oblike trajnostne mobilnosti? Sodelavci Urbanih brazd in projekta Teleport menimo, da lahko. Glavne pomanjkljivosti tradicionalnih oblik javnega prevoza

so pomanjkanje neodvisnosti, svobode in prilagodljivosti potrebam slehernega uporabnika; z rabo kolesa se je tem pomanjkljivostim mogoče izogniti. Vse več je mest, ki v ponudbo storitev javnega prevoza vključujejo tudi možnost kratkoročne izposoje mestnih koles. Gre za odličen koncept javne storitve, ki uporabnikom omogoča popolnoma individualizirano in osebno prilagojeno rabo. Zelo zanimiva je tudi možnost navezave kolesa in tradicionalnega javnega prevoza. Mnoge ljudi namreč moti, da morajo od postajališča do svojega cilja prehoditi še sorazmerno velik del poti. Seveda je nemogoče postaviti postajališče pred vsako stavbo, zato je smiselno dovoliti brezplačen vnos koles na vlake, tramvaje in avtobuse. Takšno rešitev so uvedli že v mnogih evropskih mestih, posledično se je zelo povečalo zanimanje za moderna, hitro zložljiva kolesa, ki so lahka, priročna za prenašanje in zložena zavzemajo malo prostora. Preporod doživljajo tudi tovorna kolesa, ki so postala dosti lažja in okretnejša. Vse več ljudi se namreč, tudi ko gredo po nakupih ali morajo prepeljati večji tovor, ne želi odpovedati prednostim, ki jih ima kolo pred avtomobilom. Posebej priljubljena so na Danskem, trend pa se prenaša tudi k nam, pohvalimo se lahko, da si pri našem projektu tudi sami pomagamo s takšnim kolesom. Kaj je že bistvo tega projekta? Obračanje trendov avtomobilnosti v trajnostno mobilnost – toda ne na podlagi vnaprejšnjega in brezpogojnega prepričanja v svoj prav in zanemarjanja ali selektivnega upoštevanja argumentov. Zavedamo se, da je zaradi slabih sistemskih pogojev pri nas pogosto težko in neudobno izbrati trajnejše načine mobilnosti. Zavedamo se tudi, da bodo spremembe na tem področju potrebne, ker nadaljnja motorizacija mest pravzaprav ni možna, tudi če bi si jo želeli. Razprava o kulturi mobilnosti je nujna, vse rešitve namreč niso enako dobre.

Matej Pehnc,
Urbane Brazde (Maribor 2012-EPK)/
Mariborska kolesarska mreža

foto: Marko Kumer – Murč

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

DOLG NE OBSTAJA

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Čeprav večini prodajalcev Kraljev ulice vsak kovanec veliko pomeni in nimajo bančnih ali kreditnih kartic, pa jim je najbrž jasno, da denar že zdavnaj niso več zgolj bankovci in kovinski drobiž. Denar danes kroži kot digitalni zapis na bančnih računih posameznikov, pa tudi držav in mogočnih korporacij. V Evropski uniji tako kroži neizmerna plačilno zmožna količina denarja v višini 4,8 bilijonov evrov. Od tega je le 858 milijard evrov gotovine, vključno s kovanci, ki pristanejo v rokah naših »kraljev« in »kraljic«. Vemo, da teh bankovcev in kovancev ne smemo sami delati in da je za to zagrožena resna kazen. Ampak kako je z ostalim denarjem, ki predstavlja večino plačilnega prometa in obstaja pretežno kot digitalni zapis na bančnih računih? Ali je tu mogoče delati denar nekaznovano, iz nič? Seveda. Banke posojajo denar ljudem, podjetjem, državam. Za ta posojila poberejo dobiček v obliki obresti.

Preproste duše si predstavljajo, da je denar, ki ga posojajo, »realen«, da ima pokritje v hranilnih vlogah, polnih računih podjetij ali prilivih iz državnih blagajn. Pa temu ni tako. Celo v Nemčiji, ki naj bi veljala za zgled bančne in gospodarske trdnosti, je za banko dovolj, da za znesek kredita, ki ga odobri stranki, pri centralni banki naloži protivrednost v višini 1 % (nekoč sta bila zahtevana 2 %). Banka torej posoja 99 % denarja, ki ga sploh ni, nanj pa dobi še kako realen dobiček, ki gre lahko vnovič v taisti krogotok 1 % oz. zvečane količine 99 % kreditov, ki se ponudijo. Res je tudi to, da banke tudi sploh ne rabijo imeti ta 1 % »realnih« sredstev in lahko od centralne banke tudi same vzamejo kredit, v zameno pa naložijo vrednostne papirje ali druga jamstva. Res pa je tudi, da iz tega kredita lahko dvignemo gotovino na bankomatu, plačamo Patrie ali izpeljemo tajkunski prevzem podjetja. Banke torej delajo denar iz nič? Da. Ali ni to podobno temu, da bi šli fotokopirat bankovec? Da, ampak to je kaznivo, kar počnejo banke, pa ni.

Ampak ali je potem res, da so ljudje, podjetja in države dolžni vse te astronomske številke? Na računih tako piše. Ampak ta dolg je ustvarjen na osnovi ničesar? Res je. Se pravi, da je bolj pošteno odpisati dolg kot »dokapitalizirati« banke? Nedvomno, a v kapitalizmu pač ne gre za poštenje. Sodobno obliko turbokapitalizma lahko primerjamo z denarnimi piramidami, s to razliko, da so pri piramidah vložki 100 % realni: dokler tečejo, se dobiček steka navzgor, tisti spodaj pa pač izvisijo. Ko se dotok vložkov ustavi, se sesuje tudi denarna piramida. Tisti zgoraj pravočasno poberejo denarce in izstopijo iz (nelegalne) igre. Finančni turbokapitalizem je podobna zgodba, le da deluje na višjo potenco. Od hipotekarne krize leta 2008 v ZDA dalje smo priča podiranju domin turbokapitalizma. Pa tudi komičnih poskusov reševanja z ideološkimi floskulami: zdaj govorijo o ekokapitalizmu in družbi znanja, ki nas bo potegnila iz blata, potem o francosko-nemškem vlakcu, na katerega moramo stopiti, ali pa zategovanju

foto: Ziga Ziga

pasu, ki se je v Španiji in Grčiji že izkazalo kot bebavo reševanje bank, ki so iz nič posojale denar, za katerega ne morejo več izcejati dobička.

Torej pri zategovanju pasu sploh ne gre za reševanje česar koli? Seveda ne. Gre le za to, da zaženejo zariban turbokapitalistični stroj na področja, kjer bi se s privatizacijo dalo še kaj izžeti: šolstvo, zdravstvo, kultura, znanost ... drugod so bolj ali manj že izčrpali svojo zmožnost izsesavanja dobička. Se pravi, da državni dolg sploh ne obstaja? Na digitalnih zapisih bančnih računov in državnih bilanc je gotovo minus, ampak te taiste prezadolžene države so v zadnjih nekaj letih bankam odobrile biljarde tako imenovanega »bailouta«, ki najbrž presegajo tako imenovani »javni dolg«. Torej zadolžene banke dobijo denar od držav, ki jim ga te banke potem posojajo in jih seveda tudi terjajo? Saj tu ni logike!

Pri reševanju turbokapitalizma ne gre za logiko, gre za moč. To razumejo celo naši krjavljivi s temne strani Lune. Ko se spravljajo na »parazitski« javni sektor, učitelje, zdravnike, kulturnike, v imenu »realnega« sektorja, je seveda vsakemu umsko zdravemu človeku jasno, da učitelj proizvede pismenost, zdravnik delovno sposobnost, kulturnik omikanost, da te dobrine niso nič manj realne od izdelovanja zobotrebcev, preprodajanja kitajske robe ali borznega mešetarjenja. Gre za to, da se podpihuje nevoščljivost in privoščljivost, ki se goji v najbolj primitivnih slojih: sovraštvo do izobražencev, svetovljanstva, neprovincialnih oblik življenja, samostojnih žensk, manjšin in mnogoterih oblik ustvarjalnosti. Namesto da sprejemaš ukrepe, ki naj bi oživeli gospodarstvo, uničuješ še nekaj preostale kupne moči. Ampak telebanski oblasti s temne strani Lune očitati, da nimajo idej, kako rešiti gospodarstvo, je krivično. Ne zgolj zato, ker to presega njihove civilizacijske sposobnosti, ampak zato, ker se takšnega sistema (vključno s socialno državo) preprosto ne da rešiti. Zbrati je treba pogum in vizijo za pot onkraj.

Pamflet:

IMAM SVOJE MNENJE PA SE Z NJIM NE STRINJAM

ARABSKA STVARNOST

Nadaljuje se obleganje mesta Homs v Siriji, zato je ogromno beguncev in še več jih bo. Mislim, da je tam diktator ruski stvor. Američani bodo slej ko prej napadli tudi Iran, pa ne samo zaradi jedrskega programa, temveč zaradi poslov, ki jih imajo z Rusijo. Nelegalno prodajajo tudi heroin. 200 milijard evrov gre za heroinske posle. Kako je šla ameriška vojska ven iz Iraka, je pa še v Afganistanu in vse te dežele so meka za drogo. Doma, v Ljubljani dajo v heroin pripravke, snov s katero dobiš raka. Zato torej dobro premislite, če se boste še drogiral. Američani po mojih informacijah napadli tudi Iran.

Črtomir Clonsky

Severa

Tanja San in Gwen

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

NUM SI ME TAKO ZELO RADA POKLICALA.
S PETO MI RISALA PO ČELU IN ME VOZILA NA ZAJTRKE V NEW DELHI.
ŠE POMNIŠ RDEČEGA STOLA?
ŠE POMNIŠ COPATKE, V KATERIH SI POPLESAVALA PRED MOJIM OLTARJEM?
ŠE POMNIŠ TISTI BES OB VEČPLASTNEM MUZICIRANJU?
Z RISANJEM SI ZAKLENILA NAJINO LJUBEZEN.
IZPRAZNILA NJEN PREHRANJEVALNI TAKT.
POKVADRATKALA NJENE ROBOVE.
IN USPAVALA MOJ ROLO.
MIZYEENA.

GWEN

PA TI,
SE SPOMNIŠ NAJINEGA BEGA V SREDNJI VEK,
V NEBO VPIJOČIH KATEDRAL,
ORJAŠKIH MAVRIČNIH ROZET,
STRAŠLJIVIH ZGODB IN POPAČENIH PODOB,
KI SO ZEVALE Z ZIDOV MRAČNJAŠKIH,
IZKLESANE SO BILE IZ ŠKOTSKIH SKAL.

SE SPOMNIŠ PIVNIC TAMKAJSNJIH TEMAČNIH,
VEDNO SEDLI SVA V ISTI KOT,
SE SKRIVALI POD SOJEM SVEČ,
HKRATI PA IZZIVALI V BOJ SVA VAŠKE VITEZE,
DA ŽENSKI SVA POD PREOBLEKO NE VEDOČ,
SOVRAŽNIKE UGNALI SVA, TEMAČNE SILE VSE,
Z MEČI SLAVE IN NA KONJIH VRLIH,
OSVOJILI SKUPAJ SVA VES GOTSKI SVOD.

MAKFE(J)ST

Makfe(j)st se je dogajal med tretjim in sedmim aprilom letos, z različnimi kulturnimi prireditvami, kot so: lutkovno gledališče, plesne predstave, koncerti, izmenjava oblačil, literarni večeri in improvizirani maraton ... Omenjeni festival od letos sodeluje s Centrom za pomoč mladim, saj so denar od vstopnic namenili mladim iz rejniških družin za počitnice. Cilj vsega je socialna vključenost in ohranjanje pozitivne samopodobe. Letos se je v ta namen zbralo 2.767,17 evrov. Sam sem se udeležil koncerta The Fappers, New Wave Syria in N'toko, dvorana je bila nabito polna. Med vsemi koncerti, zlasti med zadnjim, sem karseda užival ...

Žigažaga

foto: Žigažaga

MAUREEN BAYLESS: PLEŠI Z ŽIVLJENJEM

Paranoična mama bivšemu možu ukrade in pri sebi zadržuje hčerko tako, da ji natrosi kup laži o družbi, šolstvu, življenju in socialnih delavcih. Zgodi pa se, da – čeprav boleha za rakom – umre zaradi anevrizme in hčerka Sabina konča sama na ulici. Zateče se na vrt neznane stare gospe, se z njo spoprijatelji in zanjo skrbi. Ker je starka starostno nora, zažge hišo in Sabina ji pri tem pomaga. Rešijo ju gasilci, tik preden se hiša sesuje. Starka konča

v bolnici, Sabina pa v rokah socialne delavke. Pred njo pobegne in je priča starkini smrti. Potem se za njo zavzame biološki oče in Sabina končno najde mir. Še ena črna zgodba mladinske literature.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

DOGAJANJE V KINODVORU, MESTNEM KINU

Ta mesec sem si ogledal film Jana Cvitkoviča – Archeo. To je njegov daleč najslabši film, kar me je razočaralo, saj je bil zelo dobro reklamno pokrit. Film je brez dialoga in brez zgodbe, kar je mogoče pohvaliti predvsem zato, ker je dokaj dobra interpretacija tega, kako se filmi ne snemajo. Zgodba se vrtila okoli treh izgubljenih duš, ki tavajo po vseh mogočih brezpotjih, močvirjih, jezerih in gozdovih. Ko se nekako srečajo, pride do neke zmedene interakcije med moškim in žensko, medtem ko otrok tava sam zase. Moje videnje vsega tega je, da je Cvitkovič hotel prikazati nekaj izgubljenega, nedosegljivega in na koncu to tudi ostane. Ali pa je mogoče hotel prikazati absolutni konec nečesa (sveta)? Ne vem, skrajno zmeden in nerazumljiv film. Ob napol polni dvorani je projekcijo še pred koncem zapustila kar tretjina gledalcev, čeprav je trajal le dobro uro. Sam sem ostal do konca v upanju, da bo vsaj malo krvi, ki pa je ni bilo. Drugi film je romantična zgodba Viharni vrh. Zgodba opisuje zelo pobožno družino, ki živi na nekem zelo odročnem kraju, ki ga bičajo vetrovi in nevihte. Iz svoje krščanske usmiljenosti pod streho vzamejo mladega zapuščenega črnca, ki pa se kmalu spoprijatelji z gospodarjevo hčerko. Prijateljstvo pripelje tudi do bolj nežnih čustev med njima, kar pa je za ostale nesprejemljivo. Domov se vrne mladi gospodar, ki začne iz svoje krščanske ljubezni

foto: arhiv kinodvor

z njim ravnati kot z živaljo. Začne se mučno življenje polno nasilja, saj vsaki napaki sledi bičanje. Film je nasploh zelo krut, saj obešajo pse na drevesa, pa ne z namenom, da bi jih pokončali. Skrajno kruto in neokusno. Čez čas zaradi tega in predvsem podatka, da se bo gospodarjeva hči poročila z lokalnim bogatašem, črncem pobegne. To stre srce hčere, ki se navsezadnje vendarle poroči. Čez čas se možakar vrne in zelo razočaran izve, da se je mladenka res poročila z drugim. Skuša jo prepričati o svoji neizmerni ljubezni in jo nagovarja, da skupaj pobegneta. Ona to zavrača in na koncu zaradi njegovega pobega razočarana umre. Mogoče malce predolg, ampak kljub temu krut in žalosten film.

Marko Nakrič

FESTIVAL MIGRANTSKEGA FILMA 2012

Slovenska filantropija in Zavod Volontariat že tretje leto zapored pripravljata Festival migrantskega filma, s katerim bomo skupaj z obiskovalci obeležili 20. junij, svetovni dan beguncev. Tudi letošnja bera filmskih premier, klasik in adutov mednarodne »migracijske« filmske produkcije bo pestra in bogata. Ponudila nam bo več kot 25 žanrsko raznovrstnih filmov, vsak med njimi z edinstveno podobo na filmskem traku zabeleženih sledi, ki jih za seboj puščajo migranti tega sveta. Na pot po ljubljanskih prizoriščih jo bomo pospremili

18. junija v Kinodvoru, nato pa boste z nami lahko migrirali vse do 22. junija med Mestnim muzejem in Slovensko kinoteko, Atrijem SAZU in Galerijo ŠKUC, po AKC Metelkova in še kod. Filmske projekcije bomo obogatili s pogovori z izbranimi gosti, kot so filmski ustvarjalci, aktivisti, strokovnjaki in v Sloveniji živeči priseljenci, ki nam bodo s svojimi bogatimi izkušnjami pomagali razumeti sodobne migracijske trende ter različne izzive in prednosti, s katerimi se soočamo v čedalje bolj raznolikih multikulturnih okoljih. Manjkalo ne bo

ni bogatega obfestivalskega dogajanja, posvečenega spoznavanju in uživanju v raznolikih kulturnih, tudi glasbenih, upodobitvah življenja in sveta, posnetega skozi leče mnogih kulturnih tradicij. Program festivala bo mogoče spremljati na spletni strani www.fmf-napoti.si. Vse projekcije in dogodki bodo brezplačni. Vabljeni, filmska platna bodo žarela tudi za vas!

Lenka Vojnovič

023
KRALJI
ULICE

SRAMOTA, KINODVOR, 17. 3. 2012

Pod režisersko taktirko Steva McQueena je nastal, po reklamni sodeč, najbolj kontroverzen film letošnjega leta. Ne rečem, da ni bilo provokativnih prizorov, vendar najbolj kontroverzen film leta, to pa ne! Film govori o spolnem iztirjencu, ki svoje frustracije izživlja v priložnostnih avanturah. Ko pa le-teh ni, mu pride prav desna roka in na čase tudi neokusni mazohistični filmi. Kmalu si najde žensko, ki se je prisiljena podvreči njegovim seksualnim igricam, saj nima kam iti. Njegova sprevrženost začne vplivati na njegov svet izven nepotešljive spolne ekstaze, kar ga ne prepriča, da bi odnehal. Seks, droge in rock'n'roll. Zadnjega je sicer bolj malo.

Marko Nakrič

BRECLJEVANJE

Nedelja zvečer, lije kot iz škafo. Kam gremo? Jah, nič, pejmjo pa malo do Cankarjevega doma. Če je Marko Breclj lahko cel teden prenočeval tam v šotoru, se lahko tudi jaz malo sprehodim po dežju. Po poti razmišljam, kdo sploh je Marko Breclj? Kantavtor, performer, nevladnik, novinar in ja, meni najljubši del: bil je gonilna sila Buldožerjev. In baje

izredno zabaven človek. U redu, gremo preverit. Pridem v zame presterilen Cankarjev dom in seveda zamudim. Vstopiš na potih v Kosovelovo dvorano, ljudi kar nekaj in Marko Breclj na odru. S svojo kitaro. In s to svojo kitaro sta nas v akustičnem feelingu zabavala s 15-imi komadi. Komadi, ki jih je posvetil Bojanu Adamiču, mojstru, ki ga je odkril. Vmes nas je zabaval s projekcijami kratkih filmčkov, ob enem sem se še posebej nasmejala. Nasploh je bil Marko Breclj izredno zabaven. Direkten, preprost. Pa še lump. Kajti on je lepo zraven srkal vince, jaz sem se morala pa s piri skrivat naokoli. S tem, da je ves večer pretakal vodo iz enega kozarca v drugega, tako da je bilo kar težko za mehur. No ja, saj na koncu smo bili vsi povabljeni na vince. Umirjen, zabaven, inteligenten večer. V sterilnem Cankarjevem domu. Na koncu me frendica pripelje do njega in on reče: »A to je ta?« Res je, jaz sem ta. Veš, kdo si ti? Težka legenda in človek, kakršnih manjka v Sloveniji. Marko, hvala za to alkoholščino.

Tereza Vuk

Izza rešetk:

NOVI SVET, NADALJEVANJE

21. 3. 2012 – GLAVNA OBRAVNAVA
Ura je 9.00, ženske ni in sodnica ne more nadaljevati obravnave, zato se z odvetnikom posvetujeva. Predlagam, naj se obravnava nadaljuje, saj želim, da bi bilo vsega čim prej konec. Fantje čakajo v sobi, vse po vrsti zanima, ali grem danes domov. Še sam sebi počasi začenjam verjeti, da je res tako. Ampak dokler tega ne slišiš od sodnice, ne veš, kaj in kako bo. Ura je 11.30, čas za sodbo. Prisodili so mi leto zavora, saj tako nekako se mi je tudi zdelo, da bo. Prekletlo. Odhajam nazaj na Povšeto. Paznika me tolažita, sam pa si mislim – čim prej na prestajanje. Pridem v sobo in takoj pade vprašanje: »Kaj je, Mirko?« Povem, da me čaka celo leto in fantje ne morejo verjeti. Čisto sem povozen. Pride noč in še en sotrpin zaspi, mene pa zagrabi tesnoba. Ne morem povedati, kako sem jezen, čeprav se brzdam. Ne morem nehati misliti na to, da me je narkomanka tako »namočila«. Rad bi ji odpustil in dobro vem, da se vse vrača in na koncu tudi vse plača. Kdor v življenju drugemu hoče

(in dela) slabo, se slej ko prej sam opeče. Temu sem že bil priča. Tudi ona bo plačala. Takoj pišem sodnici predlog za predčasno prestajanje, saj mi kaj drugega tako ali tako ne preostane. Riniti moram naprej, vse ostalo bo prišlo samo od sebe. In sodnica odobri mojo željo, s sotrpini pa že načrtujemo prihodnost. Tukaj imam prijatelja, s katerim bova, če bo vse po sreči, šla na prestajanje skupaj. Joj, komaj čakam, ker je na prestajanju čisto drugače. Več svobode, fitness, nogomet. Komaj čakam, da odigram kako tekmo, včasih sem namreč treniral nogomet. Naslednjič se verjetno slišimo že s prestajanja. No, danes gledam na stvari v drugi luči. Zato pa so postavljene meje, zakoni, prepovedi in pravila – za varno in pravično sožitje. Poštenje v odnosih je pravilo, ki od vseh zahteva spoštovanje, takrat pa tega nisem razumel. Bil sem mojster prevare in manipulacije, bil sem navajen, da vidim le sebe. To me je gnalo v pogubo in ni ga bilo, ki bi me ustavil. Dokler seveda nisem prišel do dna. Dokler me ni življenje samo prisililo v

poštene odnose. Imam srečo, nekatere to sesuje. Nekdo bi me moral ustaviti že pred tem, kar pa ni bilo mogoče – razcepljena vzgoja. Še en nasvet bi vam dal: če vstaneš, če greš in se trudiš, se ti zgodijo fantastične stvari. Vendar moraš vedno imeti v zavesti, da obstajajo meje.

Mirko

Laura Likar

024
KRALJI
ULICE

8 MESECEV V PISKRU, 2. DEL

Še danes se spominjam. Bil je 14. april 2002, dan, ko sem se moral zgласiti v Celjskih zaporih na prestajanje kazni. Doma je bilo zadnje tri dni vse mirno in žalostno. Komaj kaj smo spregovorili, mama od sramu ni upala iz hiše, oče pa me je pogledoval izpod čela. Zadnjo noč sem prebedel in razmišljal, kako mi bo naslednjih 8 mesecev. Budilka je odzvonila 6 zjutraj, pobral sem najnujnejše stvari, se poslovil od očeta in mame ter sedel v avto k bratu in sestri, ki sta me odpeljala v Celje. V Piskru bi moral biti ob osmi uri. Ko sem prestopil prag zavora, so bili občutki mešani, prevečala sta me strah in bes. Nisem vedel, kaj pričakovati. Pristopil je paznik in začelo se je. Najprej vpis. Pobrali so mi osebne stvari, me popisali, sledil je popoln pregled vseh stvari, ki sem jih imel s sabo. Ko je bilo to za mano, so me peljali na ogled zavora in mi predstavili celoten strokovni tim, razložili so mi hišna pravila, nato pa me odpeljali na A oddelek, med druge zapornike. Tam naj bi bival skoraj celo leto. Prvi dan sem bil bolj zadržan, večinoma sem poslušal, kaj se dogaja okoli mene in ocenjeval ljudi

ter ugotavljal, s kom se spleča družiti in s kom ne. Popoldan smo imeli prvo okroglo mizo, na kateri smo se morali vsi predstaviti in povedati kaj o sebi. To mi je bila težka muka, saj ne maram javnega nastopanja. Za povrh pa sem moral še na razgovor s socialno delavko, ki mi je težila, da se lahko v vsakem primeru ali kakršnem koli problemu obrnem nanjo. To se je na koncu izkazalo za laž. Takoj, ko sem se vrnil na oddelek, sem si naredil koledar, na katerem sem označeval dneve, preživete v zaporu. Za vsak dan narediš križec. Prvi teden je bil zelo pester, imel sem zdravniški pregled in spoznavanje vseh vodilnih v zaporu. Tukaj so bili mladoletni obsojenci in obsojenci mlajši od 27 let in z manj kot tremi leti kazni, sam sem sodil v slednjo kategorijo. Drugi teden se je ozračje že nekoliko sprostil, navadil sem se na nov ritem življenja, začel sem delati v kovinarski delavnici, kjer sem ostal vse do konca prestajanja kazni. To je bil tudi eden izmed pogojev, da sem lahko dobil izhode. Moj prvi izhod je bil 2-urni v spremstvu paznika, nato 5-urni in tako dalje. Kaj kmalu sem

že imel vikend izhode in lahko sem šel domov, obiskat družino. Ko sem tako prvič prestopil domači prag, nisem mogel verjeti svojim očem, svoje mame skoraj nisem prepoznal. Zdravniki so ji postavili diagnozo raka na črevesju v poznem stadiju. Zelo se je spremenila, precej je shujšala in njen obraz je bil čisto upadel. Komaj sem dojemal, kaj se dogaja, in ko sem se konec tistega vikenda vrnil med štiri stene Piskra, se je vse spremenilo. Začel sem kaditi travo, da bi pozabil na vse. Zavedal sem se, da je mama pod velikanskim stresom in je zato tudi pustila službo. Nehala je hoditi ven in se pogovarjati s sosedi. Zaradi tega sem se tudi jaz najbolj sekiral. Tako so me pazniki nekega dne dobili, ko sem zvižal travo, in pristal sem v disciplinskem postopku. Odvzeli so mi izhode in me prestavili na polodprti oddelek. Takrat se še zavedal nisem, da nikoli več ne bom videl svoje mame, da nikoli več ne bom govoril z njo, je objel in se dostojno poslovil od nje. Tega si ne bom nikoli odpustil!

Perice

Gogijska kolumna:

NESREČNA SEZONA KOLES

Kot na vsakem začetku pisanja vas tudi danes iz srca in vroče pozdravljam. Upam, da se kljub problemom, za katere verjamem, da jih ima vsak, dobro počutite. Z negativno nastrojenostjo si jih lahko samo še poslabšate. Pa smo spet pri napadu moje visoko kalorične, priznajmo, da tudi malce opite, pameti. Tristo kosmatih, da se več ne spomnim, kdaj sem bil nazadnje trezen. No, pa tudi ne planiram, kdaj spet bom. Enostavno mi trezno stanje več ne odgovarja, pa je, kak je. Sicer pa je to le ena izmed glavnih razvad iz moje bogate zakladnice. Rad sem pijan in to vsak dan. Moti me le dejstvo, da ko začnem, enostavno ne znam nehat. Zadnjič sem se s svojim dragim biciklom nezavestno pijan pri polni brzini zaletel v betonski steber. Zadnji hip sem dvignil svojo cenjeno glavudrijo, tako da sem v ta trdi material tresnil z brado. Če ne bi, bi bil danes moj cenjeni rilček pritrjen na zadnji strani glave, kar pa vsekakor ni priporočljivo. Kakor koli že, dodobra sem se razbil, kot da bi bil na krvodajalski akciji, žal pa je šlo vse v nič. Ena brazgotina več. Nič pretirano novega in po vsej verjetnosti tudi ne gre za zadnjo brazgotino, ki jo bom v življenju pridelal. V nekaj pa sem popolnoma prepričan. Iz moje kože po smrti zagotovo ne bodo izdelovali bobnov, saj je vse preveč luknjasta. Pa še nekaj je nujno zaupati. Vsako leto mi ob istem času sunejo bicikel. Prvega sem dobesedno podaril, saj ga pred lokalom nisem zaklenil. Drugi je zahteval že malo večji poseg. Tu, kjer prebivam, sem ga sicer zaklenil, ampak okoli sedeža. Frajer je samo izvlekel sedež in se veselo odpeljal. Zamislite si, dragi moji, mojo presenečeno faco, ko sem zjutraj veselo prilomastil iz sobe, in me je namesto bicikla pričakala samo ključavnica. Dejansko sem mislil, da še spim. Vem, da se smejite, a meni takrat ni bilo nič kaj smešno. A kaj čem! Bedak ostane bedak in to sem jaz. Pol ure sem bil jezen na ves svet in zraven še na vesolje. Potem pa sem si dejal, da je, kar pač je. Življenje teče naprej.

Veliko je bilo takih smešnih ali bolje rečeno smešno-bolečih dogodkov. Kar pogosto se mi je v pijanosti dvignil asfalt, velikokrat sem zgrešil vrata in tresnil v zid in še večkrat bral podnapise na televiziji z enim očesom, kajti če bi gledal z obema, bi videl duplo.

Po vsej verjetnosti vas zanima, koliko zlijem tekočine, ki seveda ni voda, dnevno vase. Če sem iskren, najmanj štiri litre vina in še kakšno pivo, kot pravijo, da pomirim živce. Držim se pač resnice, da je človeški organizem 89 % odvisen od tekočine. Moj je odvisen 120 % – no, hrano zaužijem po potrebi. To je živa resnica. Včasih ne jem tudi po štiri dni zapored, pa še kljub temu kar izgledam. Zdaj se pa že malo hvalim, ne da? Pri tem mislim predvsem na svoj izgled. Vsak naj si misli svoje. Poglejte, če se v 45-ih letih nisem spremenil, se tudi naslednjih par (kolikor mi jih je ostalo na števcu) ne bom. In ker se zelo dobro poznam, vem, da svojih odločitev ne spreminjam. Vsak živi svoje življenje tako, kot ga hoče živeti in do smrti ima sleherni to pravico. Z menoj bi se okoli tega strinjal vrhovni šef – Bog. Ustvaril je življenje zato, da se ga živi. Ljudje pa si ga uničujejo popolnoma sami. Tudi to drži kot pribito. Po moje bi moral vsak živeti svoj stil življenja in spoštovati tudi življenjski stil drugih ljudi. Pa s tem ne mislim na morilce ali pedofile Ne! Če bi bilo po moje, bi jih vse zaprl v ustanovo, jih oborožil pa naj obračunajo med sabo! Samo za primerjavo.

No, pa da za sam konec neham z neprijetnostmi, bom zaključil raje z lepimi ali vsaj normalnimi mislimi. Osebnost imam rad vse, kar je živo. S tem ne mislim ravno betonskih stebrov in asfalta, ampak vse to mora obstajati. V vsakem primeru pa se, dragi moji, imejte med seboj radi in se spoštujte. To bi za danes bilo to. Baj do naslednjič.

Vedno vaš Gogi

IN KER SE ZELO DOBRO POZNAM, VEM, DA SVOJIH ODLOČITEV NE SPREMINJAM. VSAK ŽIVI SVOJE ŽIVLJENJE TAKO, KOT GA HOČE ŽIVETI IN DO SMRTI IMA SLEHERNI TO PRAVICO.

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHA - SFORNATO

Priprava:

Za dve lačni osebi daš kuhati kilogram krompirja in nekaj zelenjave, ki jo imaš pri roki. Če so to le jajčevci, jih zrežeš na kolobarje in popečeš. Ko je krompir kuhan, ga olupiš in stlačiš. Potem pekač namažeš z oljem in položiš plast krompirja (polovico), nanj daš kuhano zelenjavo ali popečene jajčevce in na vrh spet preostalo plast krompirja. Če imaš, za boljši okus, na vrhu posuješ še parmezan in vse skupaj vtakneš v pečico, ogreto na 180 stopinj in pustiš peči svojih 15 minut. Verjemite, zelo okusno.

Taubi

foto: Noma

026
KRALJI
ULICE

Najpogostejši razlog, da mladi postanejo brezdolni, so družinski konflikti na splošno ali pa tisti, ki nastajajo zaradi spolne usmerjenosti otrok, drugi pa so še učne težave, zloraba alkohola ali drog, psihične in telesne zlorabe, problemi v komunikaciji, želja po neodvisnosti. Ena izmed študij poroča, da je kar 50 % homoseksualnih najstnikov doživelo negativen družinski odziv, ko so razkrili svojo spolno usmerjenost, od tega jih je 26 % moralo zaradi tega zapustiti dom. Druga študija poroča o tem, da je tretjina mladih po razkritju doma doživela nasilen psihičen ali fizičen napad in je bila zaradi tega prisiljena poiskati zatočišče v zavetišču ali na cesti. Porast števila brezdolnih LGBT mladostnikov raziskava pripisuje dvema možnima vzrokoma, in sicer temu, da mladi prej

Organizacije, ki se ukvarjajo z mladimi brezdomnimi, se pogosto soočajo s pomanjkanjem sredstev – tako so morali samo v l. 2004 zaradi tega zavrniti 2.500 mladih prosilcev za nastanitvene programe, čeprav so bili za to primerni. Dodatno so morali 4.200 mladim zavrniti dostop do programov, ki zagotavljajo storitve za ponovno združitve z družino mladostnikov in zavetišče v izrednih primerih. Pri tem pa

je problematična tudi porast vladnega financiranja versko-osnovanih organizacij, ki nudijo socialno oskrbo, pri čemer številne takšne organizacije nasprotujejo zakonski in družbeni enakosti LGBT populacije. To dejstvo sproža številne resne pomisleke o tem, ali lahko brezdomni LGBT mladi dostopajo do storitev v varnem in podpornem okolju (npr. v New Yorku zagotavlja več kot 60 % postelj za mlade brezdomne organizacija Covenant House, kjer uporabniki poročajo o grožnjah in zlorabah s strani osebja zaradi svoje spolne usmerjenosti). Pri tem raziskava navaja nekaj primerov takšnih organizacij, kjer so zaposleni nagovarjali mlade, da naj »zgolj« spremenijo svojo seksualno usmerjenost, češ da je to vzrok za vse njihove težave; spet druge so morali LGBT mladostniki nositi oranžne pajace kot opozorilo za osebje in ostale mlade, ali pa so mladostnike za kazen pošiljali spat v »gejevsko« sobo, kjer je bilo prepovedno imeti nameščena vrata. Nekateri mladostniki so poročali, da so v takih primerih razmišljali celo, da bi bilo za njih boljše poskrbljeno, če bi se okužili s HIV-om in tako imeli dostop do specifičnih namestitev za brezdomne, ki so HIV pozitivni. Mnogi poskušajo prikriti svojo usmerjenost, kar pa povzroča še dodatne stresne izkušnje. Kot protiutež zgornjim opažanjem raziskava opisuje 5

organizacij – The Ruth Ellis Center, Green Chimneys, Ozone House, Urban Peak in Waltham House – kot primere dobre prakse pri delu z mlado brezdomno LGBT populacijo. Pri svojem delu se trudijo ustvarjati sprejemajoče okolje za vse mladostnike, specifično za LGBT populacijo pa v ta namen zaposlujejo tudi strokovnjake, ki imajo sami izkušnje na tem področju. Nudijo čustveno in psihično podporo ter nastanitvene programe, kjer mladostniki lahko ponavadi ostanejo do 18 mesecev ter si medtem iščejo zaposlitev, obiskujejo terapevtska srečanja, se dodatno izobražujejo. Spodbujajo izobraževalne programe o LGBT populaciji za lokalno skupnost in zaposlene, izvajajo programe drop-in centrov in mobilne terenske pomoči, spodbujajo medvrstniško pomoč in delo z družino. Vse to raziskava navaja tudi kot praktične smernice za delo na tem področju, na širši ravni pa predlaga tudi dekriminalizacijo brezdomstva, povečano financiranje organizacij s področja brezdomstva, sprejetje nediskriminatorne politike do LGBT mladostnikov ter možnost posvojitve ali rejništva zapuščenih mladostnikov s strani istospolnih družin.

Klara Otorepec

027
KRALJI
ULICE

PODPIRAM!

Prodajalec BENJAMIN je o sebi povedal:

»Prodaja se mi zdi fajn, ker navezuješ stike z ljudmi in z njimi debatiraš. Fajn mi je tudi to, da je to še dodatni vir zaslužka. Pri prodaji mi je všeč tudi to, da si lahko sam izberem delovni čas in prodajam, kadar mi pač ustreza (zjutraj, zvečer,...).

Kupka VIKTORIJA je o Benjaminu povedala:

»Kralji ulice so mi všeč zaradi zanimivih zgodb, ki so življenjske, in dajejo ljudem misliti o brezdomstvu in narkomaniji. Pogovor z Benom se mi zdi zanimiv, zato kupim Kralje ulice in seveda *podpiram*.«

Pripravila Špela Strelec

PISMA BRALCEV

Spoštovani.

Na vaše uredništvo sem se v preteklosti že obrnil in tudi prejel odgovor. Tokrat nimam vprašanja, pač pa prošnjo, in sicer, od nekega brezdomca sem med kupovanjem časopisa in pogovorom izvedel, da ima (moja najljubša) avtorica v vašem časopisu rojstni dan, in sicer 2. maja. Zelo bi vam bil hvaležen, če bi ji lahko v mojem imenu in v imenu mojih domačih, vsi smo namreč redni bralci časopisa, še posebej njene rubrike Sol in Koper, čestitali ob osebnem prazniku, na strani, namenjeni nam, bralcem. Poslali ji bomo tudi osebno čestitko, ampak želimo si, da je voščilo objavljeno tudi v samem časopisu, da avtorici tudi na ta način pokažemo javno podporo. Že vnaprej hvala in še ogromno uspehov s časopisom ter s prodajo.

Lep pozdrav, Andrej L.

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Likovni kritiki izbirajo -
Cikel vizualnih postavitev
(Avtorica: Alenka Koderman;
izbor: Lev Menaše)
KJE: Cankarjev dom, Prvo preddverje,
Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 8. 5. - 10. 6.

KAJ: Ciklus predstavitev
Oblikovalska identiteta - Edi Berk
KJE: Cankarjev dom, Prvo preddverje,
Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 10. 5. - 12. 6.

KAJ: Fotonični trenutki: Ervin Debeuc
(Fotografije iz fundusa Muzeja mesta Reka)
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija,
Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 30. 5. - 24. 6.

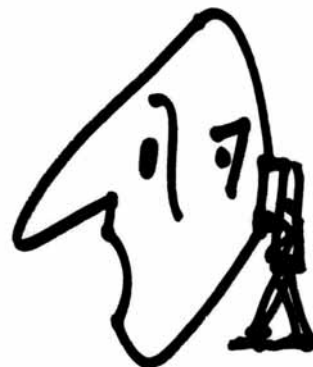
Razno

KAJ: Pogovorni večer Slovenci in Evropa (dr.
Jože Pirjevec in dr. Božo Repe)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 6. 6. ob 18h

KAJ: Delavnica Moje mnenje, naša Ljubljana
- Za in proti
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, mediateka,
Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 7. 6. ob 16h

KAJ: Filmska projekcija Nekoga moraš imeti
rad (avtorski projekt skupine mladih fantov in
deklet iz dramsko-glasbene skupine Sonček)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 7. 6. ob 18h

KAJ: Okrogla miza Islam v spirali nestrpnosti
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 14. 6. ob 18h

Januz

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

028
KRALJI
ULICE

ŠKLJOC, ŠKLJOC

5: DEL: NAVODILA ZA FOTOGRAFIRANJE ABSTRAKCIJ

Nekemu umetniku, ki sem ga spoznal pred časom, je abstraktna fotografija predstavljala najbolj normalen pogled v fotografiji, na nek način je abstrakcijo ljubil v popolni meri. Tisto, kar je bilo nenavadnega, ga je pravzaprav spremljalo v polni meri pri abstraktnih umetniških delih. Povsod, kamor se je dalo pogledati, je s svojim pristopom pustil svoj jasen izraz - estetski in abstrakten. V fotografiji se bom tokrat dotaknil igre s časom, v temnih prostorih ali nočnih urah.

Na začetku učenja fotografije sem se že uspel podpisati na polno luno v svoji fotografiji. Bila je noč, ki mi je vzela nekaj ur s fotoaparatom in neprestanim preizkušanjem gibanja svoje roke, v kateri sem imel fotoaparat na stativu in se na vsak način poizkušal podpisati na tisto luno. Takrat sem se prvič seznanil s funkcijo, ki omogoča da se čas fotografije tudi podaljšati na 30 sekund ali več in od tam naprej sem to vse pogosteje preizkušal. Dosti kasneje mi je v svojo fotografijo uspelo ujeti streljo, fotoaparat pa sem imel na stojalu, usmerjen v udarjanje strele. Nastavil sem na F32, saj je bila zunaj še razmeroma močna svetloba. Zaslonko sem zato bolj zaprl, pustil sem jo odprto na 20 sekund, iso pa je bil nastavljen na 400. To pomeni, da kadarkoli je udarila strela, jo je moj fotoaparat zabeležil. V tem konkretnem primeru je zabeležil različne snope svetlobe v sicer mračni svetlobi,

foto: Žigazaga

ki mi jo je narava namenila tistega dne. Ugotovil sem, da se da pri fotografiji igrati s časom na način, da med fotografiranjem za malenkost premikam zoom ali ostrino na objektivu. Posledica tega je, da fotografija pridobi na globini, z dvema ali več enakimi podobami v njej. Abstrakcija v fotografiji je zanimiva, le idej nam ne sme zmanjkati. Zato vam še naprej želim veliko fotografskih užitkov.

Žigazaga

OGLASNA DESKA

Šofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Imam veliko izkušenj ter poznam teren. Hvala. Tel.: 070 626 701

Prevzamem nevozna kolesa, sitrote brez lastnika. Rad bi jih naredil spet uporabne in zaželeno, tako da bi si lahko poiskale nov dom in dobrega lastnika. KTM: 070 236 606

V zavetišču za brezdomce na Vošnjakovi bi potrebovali TV večjih dimenzij. Če nam jo lahko kdo podari, bi vam bili nadvse hvaležni. Tel.: 070 345 131 (Lea)

Prosim, če bi mi kdo podaril delujoč računalnik. Hvala. Kontakt: 070 325 812

Potrebujem delujoči televizor, po možnosti z večjim ekranom, saj sem slaboviden. Če ga ne potrebujete, mi ga prosim podarite. Če ste v Ljubljani, ga lahko pridem tudi iskat. Najlepša hvala! Moj telefon 051 893 682, Boštjan

Šivanje po meri in vsa šiviljska popravila nudim po zelo ugodnih cenah. Vida, 040 971 807

Zahvaljujemo se podjetju Hewlett-Packard d.o.o. za doniran računalnik, ki nam bo več kot služil pri nadaljnjem delu.

Rad bi se zahvalil človeku, ki obiskuje kršćansko gimnazijo Želimlje za podporo pri prodaji časopisa ter za prijazen pogovor. Prodajalec št. 90

Poletje je pred vrati, zato se ogasite v Posredovalnici rabljenih predmetov, kjer vam ponujamo pripomočke za na plažo, za osvežitev, za kratkočasenje pa knjige, družabne igre in športne pripomočke. Tudi mikserji, likalniki in posoda se najde na naših policah. Se vidimo.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h–16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Izdali smo publikacijo *Delo na robu*:

Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je brezplačno na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.

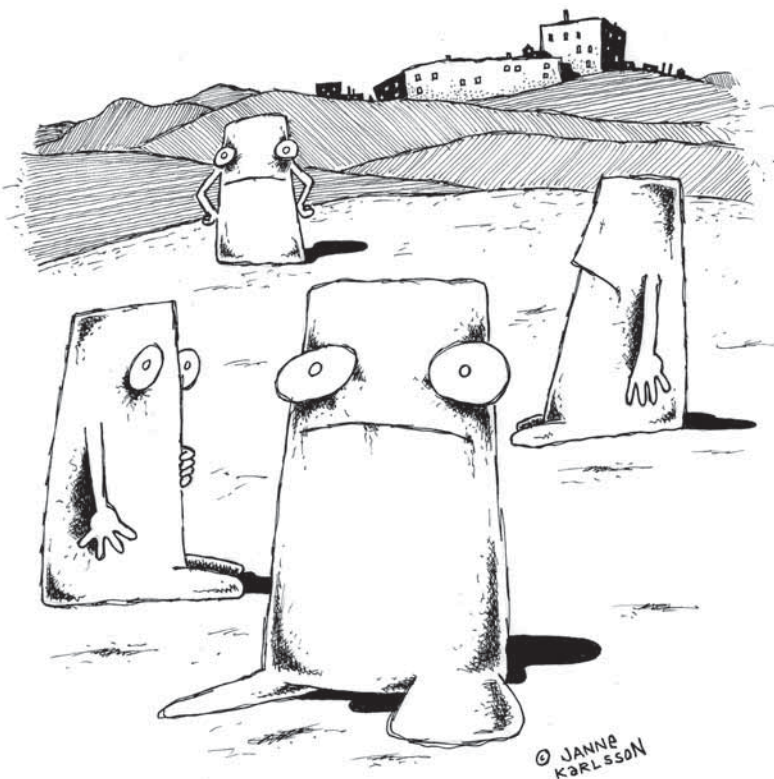
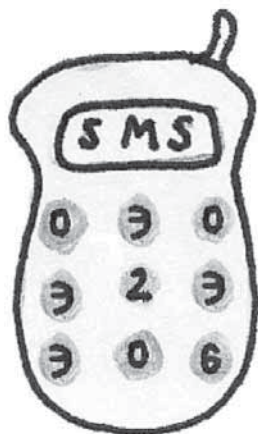
029
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

21. 4. >> Aprilske Kralje sem prebrala od prve do zadnje strani. Odličen časopis. Zaslužite si vso pohvalo. LP

5. 5. >> Dragi Kralji ulice, hvala vam za revijo! Ponavadi se srečam s prodajalcem pred trgovino Spar v Izoli, danes pa sva se slučajno srečala pred Hoferjem in to z istim prodajalcem, ki sem ga bila prav vesela! Upam, da se kmalu spet srečava, da ga vprašam za ime. LP, Damira Una

MAGIČNA LIKA

1. pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

(1) Pevka Sepe, (2) točka v športu, (3) ime publicistke Milič,
(4) predstojnik fakultete, (5) indijski svetovni prvak.

2. pripravil: Gregor B. Hann

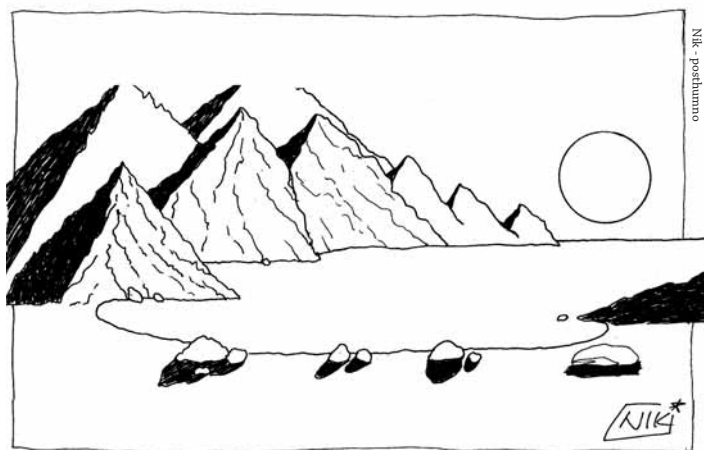
Vodoravno in navpično:

(1) Črn ptič,
(2) moško ime,
(3) zelo znana italijanska pijača,
(4) folk, ljudstvo, nacija,
(5) pozitivna elektroda.

030
KRALJI
ULICE

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Nika - posthumno

AFORIZMI

Kapitalizem je prehodna faza iz socializma v fevdalizem.

N2

Le kako naj stisnem zobe pri varčevanju, ko pa sem brez zob?

Gregor B. Hann

Koliko vrst otrok poznamo?

Tri. Zakonski, nezakonski in podtaknjenci.

Jože Galin iz Tržiča

ŠALA

Srečali so se Američan, Rus in Bosanec in začeli pogovor o tem, kaj je kdo dosegel v življenju in v čem je uspel. Najprej se je začel hvaliti Rus: »Celo življenje sem garal, od jutra do večera, tudi v najhujšem mrazu. Da bi prihranil čim več denarja, sem se odpovedal tudi tradicionalnemu pitju vodke in tako prihranil denar za nakup dače na obrobju Moskve, kjer bom užival na stara leta.« S hvalo je nadaljeval Američan: »Jaz sem pa celo življenje študiral, naredil 3 doktorate, napisal 30 znanstvenih knjig, predaval po celem svetu in toliko zaslužil, da sem vsakemu od treh otrok kupil svojo hišo in avto za spodobno življenje.« Nazadnje se je oglasil Bosanec: »Tudi jaz sem celo življenje garal na gradbiščih, od jutra do večera, v najhujši vročini, mrazu, tudi ko je deževalo, snežilo ali pihala burja. Zdaj, ko sem se upokojil, pa sem ugotovil, da so mi v življenju še najbolj izpadli lasje in zobje.«

Helena Koren

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj. Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Barbara Bregar iz Velikega Gabra, Lana Bazzarini iz Jarenine, Dragica Intihar iz Domžal in Alava Jerič iz Maribora

TOŽ SM EGOISTIČEN, DA IMAM
BOGA, SAMO ZA SEBE!....HA, HA!

SANDI IN LEAH

 Najlepša hvala za vaše nasmehe,
ki nama dajejo moč.

